dolmuş

Kasım Gülek müstakbel Başvekil sayılıyor
(Gazeteler)
MÜSTAKBEL BAŞVEKİL

PUNCH
Optimist
IMAGES
ICI PARIS
men only
TRAVASO
Lilliput

BABİL KULESİ

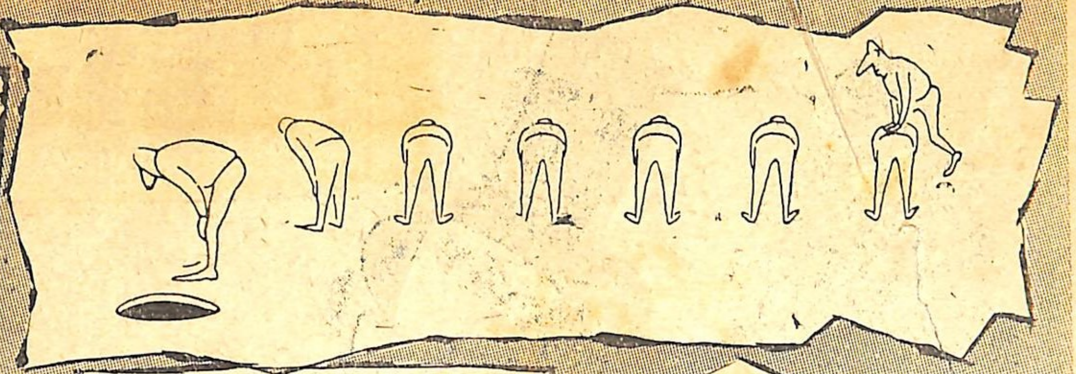

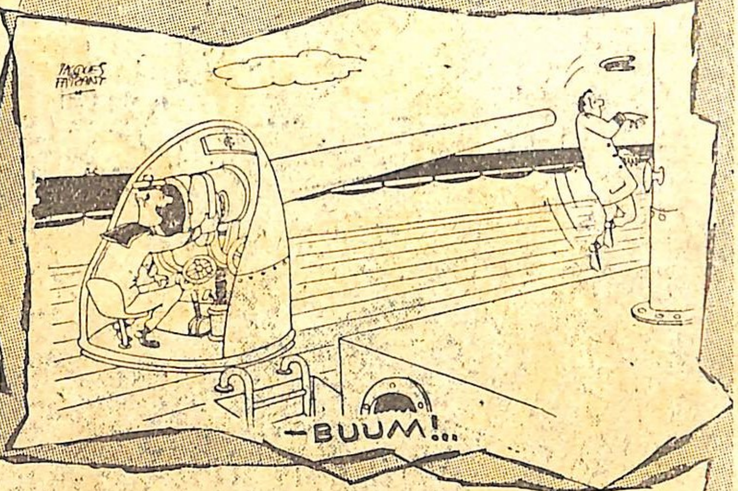

dolmuş SİYASİ MİZAH MECMUASI Umumi Neşriyat Md. İlhan Selçuk

İMTİYAZ SAHİBİ : OSMAN A. KERMEN ÇİZGİ NEŞRİYAT MATBAACILIK VE TİCARET EVİ

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SAYI: 7 — 16 ŞUBAT SENE: 1 — CİLT: 1 — 1956 — SAYISI 60 KURUŞ

Ankara'da ilk konser

Sezonun ilk konseri geçen hafta Ankara'da Yeni Sinema salonlarında çok seçkin bir dâvetli huzurunda verilmiştir. Localar erkenden tutulmuş, koltukları D. P. liler istilâ ettiği için yer kalmamıştı. Ankara'nın bütün siyasileri eşleriyle birlikte yerlerini almışlardı.

onser D. P. tarafından tertiplendiği için alaturka idi. Önce incesaz bir fasıl icra edecek, sonra sololara geçilecekti. Tam saat 9 da halkın ve dinleyicilerin salonu lebalep doldurduğu başlama anında perde ağır ağır açıldı. Saz heyeti sahnede yerlerini almıştı: Ortada Refik Koraltan oturmuştu. İri parmaklı elleri arasında zarif bir tef tutuyordu; faslı sayın Koraltanın idare edeceği belli idi. Sağ yanında Köprülü, sol tarafında ise Dr Mükerrem Sarol vardı. Sarol'un yanı başında Hasan Polatkan oturmuştu ve kemanını dizlerine bırakmıştı. Köprülü'nün sağ başında da elindeki

tanburla Fatin Rüştü Zorlu görülmekteydi. Emin Kalafat bir uçta kucağındaki darbuka ile mahcup bir vaziyette idi. Dr. Burhanettin Onat'ın elinde ney, Samet Ağaoğlu'nda ise zurna vardı. Piyanoda Nadir Nadi görülmekteydi. Her ne kadar bağımlı başyazar (Ben klâsik batı müziğinden başka bir şey bilmem, hele alaturkadan hiç anlamam) dediyse de «Sen bize ayak uyduracaksın» diye zorla piyanonun başına oturtulmuştu. Demokratlar arasında kanundan anlayan olmadığından kanun çalmak için Prof. Yavuz Abadan'la mutabık kalınmış, o da teklifi kabul ederek sahnede yerini almıştı. Celâl Yardımcı da bir şeyler çalmak istemişse de «Acemisin, falso yapıyorsun» diye onu sahneye çıkarmadılar. İstanbul Valisi F. K. G. da aynı talepte bulunmuş, fakat Rize milletvekili Kemal Balta «Sen konseri tele al» diye bağırmıştı. F. K. G. her ne kadar «Ben öyle şeyler yapmadım, yapamam» diye söylenmişse de nihayet kendisine konserin tele alınması işi verildi.

Saz heyeti böylece teşekkül ettikten sonra Refik Koraltan'ın işareti üzerine fasıl başladı; her telden ayrı bir ses, her sazdan başka bir âhenk çıkıyordu. Dinleyenler bu faslı bir türlü anlayıp hazzına varamadılar. Sesler karmakarışık, sazlar akortsuz ve âhenksizdi. Samet Ağaoğlu hızlı üflüyor, Köprülü notalara aldırış etmiyordu. En iyi çalanlar Dr. Mükerrem Sarol, Hasan Polatkan ve Fatin Rüştü Zorlu idi.

Programın ikinci kısmında sololar vardı. İlk şarkıyı sayın Menderes okuyacaktı. Menderes ağır adımlarla sahneye çıktı, mikrofona yaklaştı, Sarol'a bir gösteriş taksimi yapmasını emrettikten sonra ağır ve acıklı bir tonla Lem'i bey merhumun meşhur hicaz şarkısını okumaya başladı:

«Sine-i suzanıma âhım yeter,
Pek perişan oldum
Allahım yeter.

Ye'sime feryadı cangâhım yeter
Pek perişan oldum
Allahım yeter.»

Henüz Menderes son mısraı bitirmemişti ki arka sıralardan ve hep bir ağızdan dinleyiciler şarkıya iştirâk edip yüksek sesle:

«Pek perişan olduk
Allahım yeter.»

Diye okumağa ve sonra da tempo tutup ayaklariyle vurarak:

— Ye..ter..ye..ter .ye..ter..

Diye bağırmağa başladılar. Menderes sinirlendi, sağa sola baktı ve nihayet hırsla yürüdü, sahneden inerken «Hepinizin çanına ot tıkamasını bilirim, buna da muktedirim» diye söylendi. Seyirciler arasında bir

profesör içinden «Biz hayvan değiliz, hayvanların çanı olur.» demeyi geçirdiyse de sonra «Viran olası hânede evlâdü âyal var» diye vazgeçti.

Menderes'ten sonra sıra İnönü'nde idi. İnönü temkinli, azimli ve emin adımlarla sahneye çıktı. Koltuğu altında eski bir çanta vardı, çantayı açtı, içinden notalarını çıkardı, sehpaya yerleştirdi, kemanla hafif bir kürdilihicazkâr taksimi yaptıktan sonra gözlerini karşısındaki sinemanın şeref locasına ve bu locadaki kırmızı koltuklara dikerek Onnik Efendinin kürdilihicazkâr şarkısını okumaya başladı:

«Bu gönül ne gülde,
ne gülşendedir,

Sendedir divâne gönlüm,
sendedir.

Kimseye ne bende, ne
efkendedir,

Sendedir divâne gönlüm
sendedir.»

Şarkı bitince Osman Kavrakoğlu dinleyiciler arasındaki yerinden fırlayarak İsmet Paşaya karşı yüksek sesle bir ısfahan şarkı okumağa başladı:

«Sen de mi hâlâ esiri
zülfiyâr olmaktasın,

Uslan ey dil uslan artık
İhtiyar olmaktasın»

Kavrakoğlunun bu müdahalesi her ne kadar Demokratların hoşuna gitmişse de Başkan Koraltan elindeki tefi sallayarak müdahale etti ve:

— Hariçten gazel okumak yasaktır.

Diyerek silâhendazı susturdu. Üçüncü olarak Osman Bölükbaşı sahneye çıktı, Bölükbaşı sahneye çıkarken Menderes mutadı veçhile salonu terketti. Bölükbaşı salondan çıkmak üzere olan Menderes bakışlarını dikerek Şemsettin Ziya beyin şu şarkısını okudu:

«Güvenme hüsnüne bu
çağın geçer,

Civanlık âlemi sanma çok sürer
Sen gonca gül iken halk

öper sever,
Baharın olunca hazana müncer

Perişan olursun, bakan
bulunmaz.»

Arka sıralardan şiddetli bir alkış yükseldi, Bölükbaşı bu alkışlar arasında sahneden inerek

yerine oturdu. Bölükbaşından sonra Ekrem Hayri Üstündağ sahneye çıktı, mikrofona yaşlaştı, fakat şarkı okumadı. «Hastayım, özür dilerim, benim yerime Karaosmanoğlu okusun» dedi ve yerini Fevzi Lûtfiye terketti. Karaosmanoğlu mikrofonu boyuna göre ayarladıktan sonra salona tekrar girmiş olan

Menderese gözlerini dikerek bir hicaz şarkı okudu:

«Hüsnüne güvenme ey ruyi mâhım,
Niceler bu tarz-ı revişten geçti,
Seni vefasız, ah seni vefasız,
Sana kâr etmedi feryadı âhım,
Benim âhım kûh-i keşişten geçti
Seni bi mürüvet, seni bivefa,
Kim kime etmiştir ettiğin bana
Nideyim güzelim iş işten geçti
Seni vefasız ah.. Seni vefasız.»

Her ne kadar Menderes yanında oturan Nedim Ökmen'e üzgün bir tavırla «İsterlerse tekrar partiye alırız» dediyse de bunu kimse işitmedi.

Dr. Mükerrem Sarol da bir şarkı okumak istedi. Fakat sahnede cümbüş çaldığı için dinleyiciler hep bir ağızdan:

— Sen çaldın, okuyamazsın.

Diye müsaade vermediler.

Konserin üçüncü kısmı Demokratlar tarafından okunacak türkülere tahsis edilmişti. Bilhassa şu türkü çok beğenildi: ?

«Bana derler külhanlı
Tığ gibi delikanlı,
İçtim başım dumanlı
Hayda hayda di hayda...
Her gece barda
Gönlüm hovarda
Çalsın sazlar, oynasın kızlar
Hayda hayda di hayda...

Konser bu curcuna içinde sona erdi ve oradan Colette'i seyretmek üzere Ankara Palasın pavyonuna gittiler...

ÜÇ YILDIZ

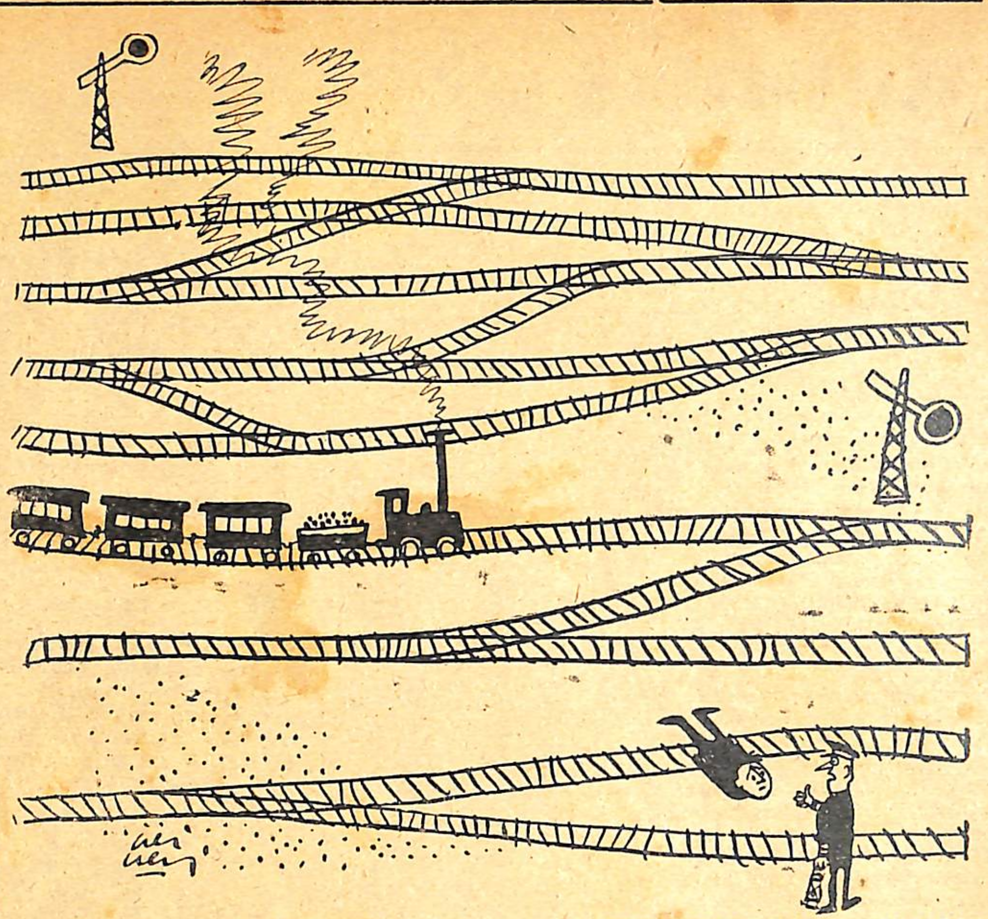

— GERÇEKTEN İNTİHAR ETMEK İSTİYORSANIZ ÖTEKİ YOLA YATIN, BURADAN ELEKTRİKLİ TREN GEÇER...

Bernard Shaw demiş ki...

— Parası olmıyan her kadın, koca arıyan bir maceraperestir.

SANSÜR

— Sansürün en aşırı şekli cinayet işlemektir.

AŞK

— En samimî aşk, yemek yemeğe karşı duyulan aşktır.

BEKÂRLIK

— Bir kadın mümkün olduğu kadar çabuk evlenmeli, bir erkek ise elinden geldiği kadar bekâr kalmalıdır.

İSPAT

— Hiç kimsenin inanmadığı bir şey sık sık ispat olunsa bile faydasızdır.

KÖTÜMSER

— Herkesi kendisi gibi kötü zanneden ve bu yüzden herkesten nefret eden bir insan kötümserdir.

YATIRIM

Biliyorsunuz, yurttaşın refah seviyesi günden güne yükseliyor. Bu yükseliş son zamanlarda minare boyuna ulaşmış, geçen gün bir yurttaş İstiklâl Caddesindeki fiyatlara bakıp aklını kaçırıverdi. Sonra da tımarhaneye yatırıldı.

Yatırım politikasının neticesidir ihtimal... Geçende sevimli Menderes, yatırım politikasının devam edeceğini haber vermişti. Şimdi anladınız mı, Akliye ve Asabiye Ordinaryüs Profesörü Sayın Fahrettin Kerim Gökay, neden hâlâ vazife başındadır?

Adlî

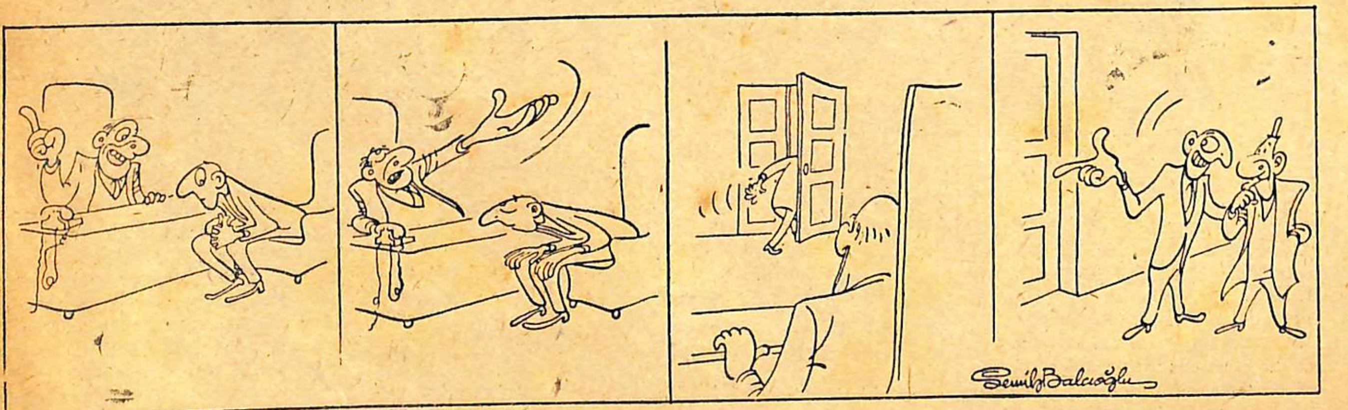

— HERİFE AÇTIM AĞZIMI, YUMDUM GÖZÜMÜ... SENİN İŞİN TAMAMDIR.

SAÇMALIKLAR

YAZAN: ÇETİN ALTAN

İlk önce tatlı bir uyku bastırdı. Yazının en önemli yerindeydim. Baha beyin nasıl öldüğünü anlatacaktım. Baha bey yakışıklıydı. Yirmi yaşındayken evdeki hizmetçiyi almak zorunda kalmıştı. İkinci defa sevişerek evlendi. Zorla değil, gönül rızasiyle aldı kadını. Ama ihanet etti kadın. Üçüncüsü bir Rum kızıydı. Karaköy'deki göm lekçi dükkânında tezgâhtarlık ederdi. Bu sefer Rum kızı âşık oldu Baha beye; önce metres hayatı yaşadılar. Rum kızı güzel mezeler yapardı. İncecik ançuvezlerin içine tereyağı koyardı. O sıralarda Baha beyin evdeki evlâtlıkla da bir kaç defa yattığını tahmin ediyorum. Sonra da öldü Baha bey; bir zamparalık âleminde öldü Kalbden gidiverdi.. Hep ağladık..

Haftaları mektepten çıkınca Baha beye giderdim. Nasihat ederdi. Adam ol, derdi. Dersine çalış derdi. Gümüşsuyundan Dolmabahçeye iner, oradan Beşiktaşa yürürdüm. Sarı yapraklı çınarlar, ıslak yol ve düştüğüm dalgalar...

Yazı devam ediyordu. Ama makinenin sesi kesilmişti. Tuşlara basmadan satırlar kendi kendi kendine yazılıyordu. Halime soyunuyordu. Evlâtlık mevlâtlık, güzel kızdı Halime..

— Beni seviyor musun diyordu...

— Seviyorum, diyordum.

— Baha bey de seviyor, diyordu.

İki dakika kestirsem, makinenin üstüne alnımı koyup kapasam gözlerimi...

Halime'nin elleri çatlak çatlaktı. Saat sekiz buçukta misafirliğe gidecektim. Yazı o zamana kadar bitmeliydi. İki dakika kestirsem. Başım çoktan makinenin üstüne düşmüştü. Halime, Harika olmuştu. Harika'yı çok sevmiştim. Baha bey Harikayı tanımazdı. Babam tanırdı.. Babam çok uzaklarda artık. Geçenlerde annem, kabrini yaptıralım diyordu.. Halime şimdi kimbilir nerde?. Nasıl güzel bir uyku.. Ilık bir havuzda yüzüyor gibiyim. Yazıyı bitirmeli.. Saat herhalde sekiz var.. Yemeğe gideceğim. İçki de ikram ederler.. Bilirler içkisiz edemem.. Evin hanımı güzel.. Kapıyı açınca gülümseyerek dalgalandırır vücudunu.

— Nasılsın? der..

— İyiyim, derim..

Böyle bir kadın olsa şimdi... Beni yatırsa yatağıma... Başım bir tuhaf. Sızıyor gibiyim. Tayyare vals oynuyor.. Kaç dakika kaldı İstanbula.. Acaba telgrafımı aldı mı? Aldıysa mutlaka bekler beni.. Baha beyin mezarına gideriz..

Ona Baha beyi anlatırım. Mehmet Akif'i okurdu Baha bey.. Geçen akşam eve geldim, dediler Seyfi baba hastalanmış, yatıyormuş.. Nesi varmış acaba? Hiçbir şeyi yok canım.. Başı ağrıyor.. Çatlıyor başı. Yatağa yatsam.. Neye böyle oldum.. Yazıyı yazamayacağım... Saat kaç? Çok fenayım.. Bir kadın olmalı.. Halime nerde?.. Ah annem.. Küçükken beni yatırırdı. Bir mahzene iniyorum gibi.. İniyorum, iniyorum.. Telgrafı almamış. Buluşamadık. Halbuki o akşam yılbaşıydı. Onun için gitmiştim.. Her şeyi, herkesi bırakıp gitmiştim. Gelmedi... Saatlerce bekledim. Bu tayyare bir türlü hızlı gitmiyor.. Çok dalgalanıyor.. Bu sefer gelecek... Biliyorum gelecek bu sefer... Neye herkes bana böyle bakıyor?.. Yazıyı yarın erkenden yazar uçakla gönderirim. Gönlüm bulanıyor. Ben galiba zehirleniyorum. Soba, gaz sobası... Yeşil ışıkları çekin... Bu yeşil ışıklar çok kötü... Ne çalıyor... Çanlar, hayır zil... Zil çalıyor... Telefon...

— Alooo...

— ....

— Geli...... Geliyorum... Kaç

— ....

saat?

— On buçuk mu? Affedin... Ben galiba zehirlendim. Çok fenayım...

O kadar... Sonrasını bilmiyorum... Gelip camı kırmışlar, kurtarmışlar beni...

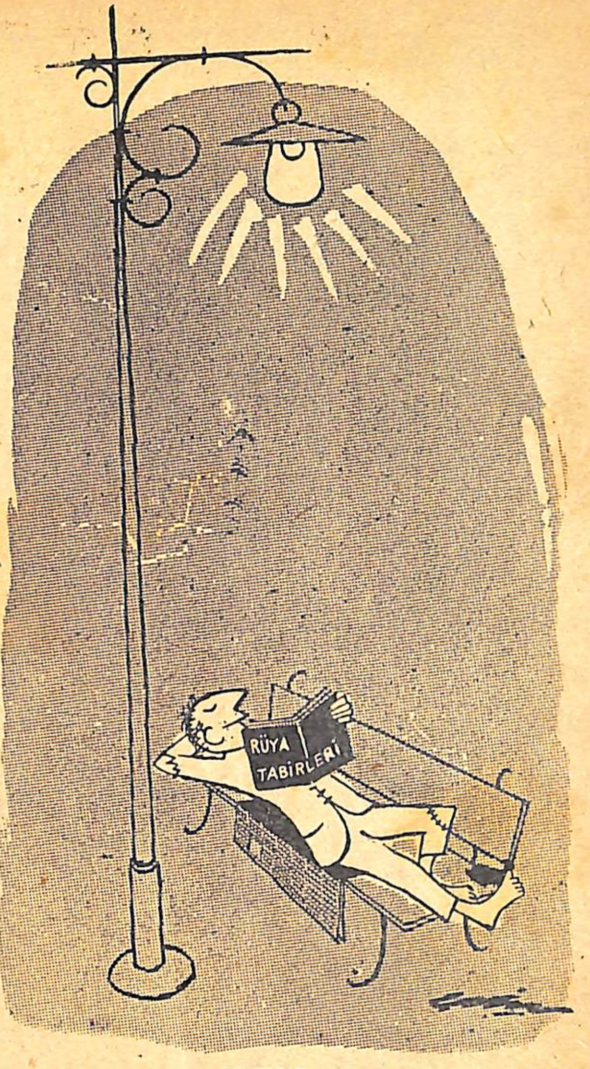

YAZISIZ...

ÜMİT DÜNYASI

Sayın Başbakanı bir bulsak soracağız:

— Partideki kuyruklar nasıl, diye...

Çünkü tek ümit onlarda kaldı.

Külhanbeyin hikâyesini bilirsiniz. Balıkpazarında dolaşırken eğilir eğilir balıkların kuyruğunu koklarmış. Balıkçının biri:

— Hemşerim, demiş, ne yapıyorsun meşhur kelâm dır, balık baştan kokar..

Külhanbeyi cevap vermiş:

— Anam, demiş, bunların başının koktuğu meydanda, kuyruğa kadar sirayet etti mi diye bakıyorum.

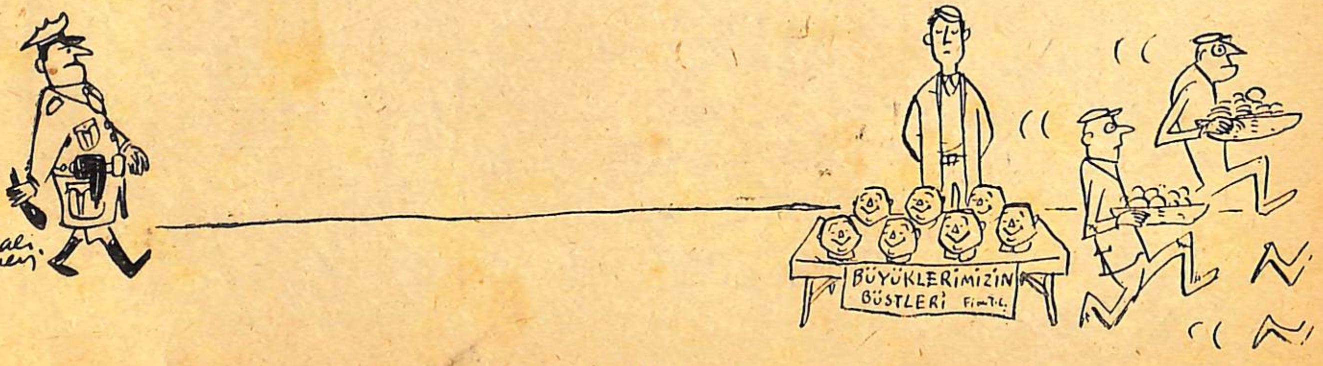

YAZISIZ...

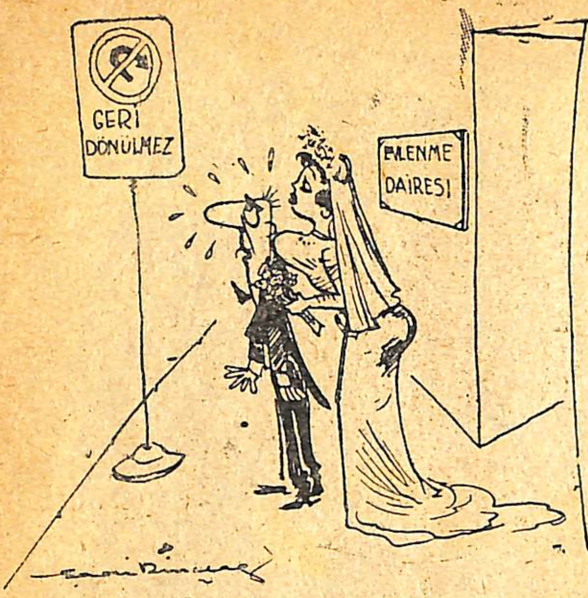

YAZILI

YAZISIZ...

Aman Kısa Yaz

YAZAN : 3. VİTES

Bu yazım bir hikâye, bir fıkra değil sevgili okuyucular! Size dert yanmak istiyorum. Siz, artık eskisi gibi uzun yazılar okumuyormuşsunuz. Dolmuş düdüklü tencere, naylon kadın külotu ve çiklet medeniyeti, sizleri uzun yazı okumağa dayanıksız yapmış. Ne yazsam?

— Okuyucunun traşa vakti yok. Uzun olmaz. Kısalt!..

Diyorlar.

Kısa yazının gerekçesi de şu: Sizler, yazılarımızı, tramvayda, vapurda, ayak üstü, iki lâf arası okur, geçermişsiniz. Artık okuyucu okumuyor, şöyle bir göz gezdiriyormuş. Yazının en uzunu bir karışı geçti mi «Boş ver, bu da okunur mu?» dermişsiniz.

Efendim, bir bakıma da doğru.. Bir uzun yazı var, bir de uzatılmış yazı var. Hani «lâf lâfı açar, lâf tabakayı açar» konuşmalarına benzeyen çeke çeke zorla uzatılmış, meselâ şimdi okuduğunuz şu benim yazım gibi yazıları ben de sevmem. Ama bir de hikâyenin gelişimi var. Bir başlangıç, bir konu yığılması, sonra bir düğüm, en sonra bir bağlantı... Hayır ille kısa olacak!... Aşk mektubu olsa kolay, «Sevgimizin filiz verdiği locaya gel!» diye bir vecize yazarım, olur biter. Sonra da yazacağımız mizahî yazı. Yâni biz güldürmeğe, siz gülmeğe mecbursunuz. E, bunu «İstikamet... Karşı tepeler!.. Marş marş!..» gibi beş kelimelik askerce bir komutla nasıl yaparsınız?

Bu «Kısa yaz!» bana yirmi beş yıl öncesini hatırlattı. — Dedik ya lâf lâfı açar diye — Lisede «Münir bey!» diye bütün çocukların alay ettikleri zavallı, bön bir arkadaşımız vardı. «Bey» lik ona tarafımızdan verilmiş fahrî aptallık unvanı idi. Münir bey, durmadan alay ettiğimiz için mi aptal olmuştu, yoksa aptal olduğu için mi onunla alay ederdik? Bunu pek bilemiyorum.

Herkesin alay ettiği bu Münir beyle ben pek arkadaştım. Zavallı Münir de, yalnız benimle konuşurdu Sene sonu oldu. İmtihanlara hazırlanıyoruz. Münir beyin çakacağı yüz de yüz, zaten Münir beyi, her imtihandan sonra, bir alttaki sınıf devralır, gelecek imtihanda kendisinin altındaki sınıfa devreder. Zavallı Münir bey, böyle bir mukaddes emanet... O sene kalırsa okuldan çıkaracaklar. Münir bey kitaplara, notlara sarıldı. İlk imtihan coğrafya... Hocamız Hakkı Raif, her ders not tutturudu. Sene sonuna kadar bu notlar yüz elli eseri cedit sayfası olmuş. Münir bey sıvadı kolları, azizim, o koca yüz elli sayfayı nokta nokta, virgül virgül, çatır çatır ezberledi. Hiç unutmam, bugünkü gibi hatırımdadır. O notlar şöyle başlıyordu:

«Efendiler!...

«Dersimize başlamadan evvel irâdına mecbur olduğumuz bir şey varsa, o da coğrafyanın ne olduğudur. Coğrafya, Yunanca bir kelime olup dünya mânasına gelen «Geos» ve bilgi mânasına gelen «logos» gibi iki kelimeden mürekkeptir...» Böylece süren yüz elli

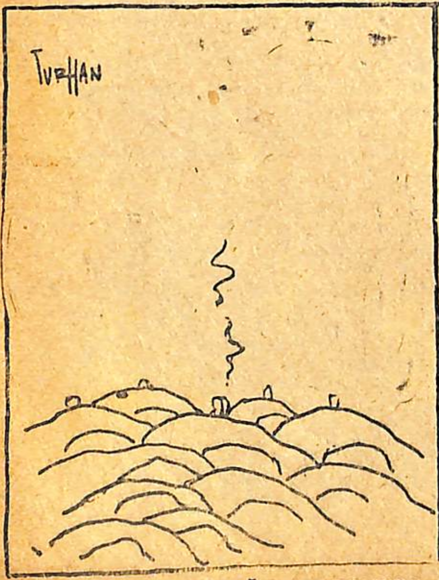

DOĞU ANADOLU'DA KÖY

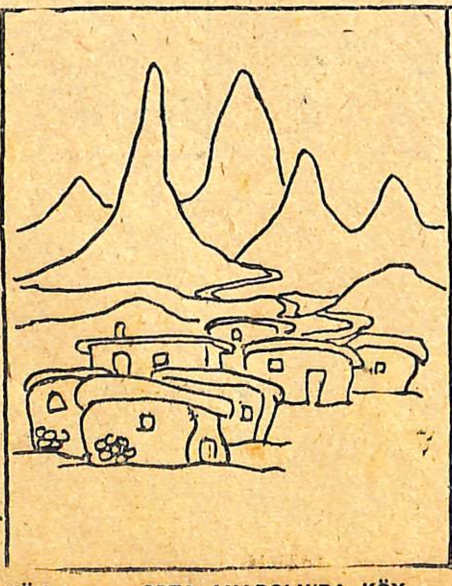

ORTA ANADOLU'DA KÖY

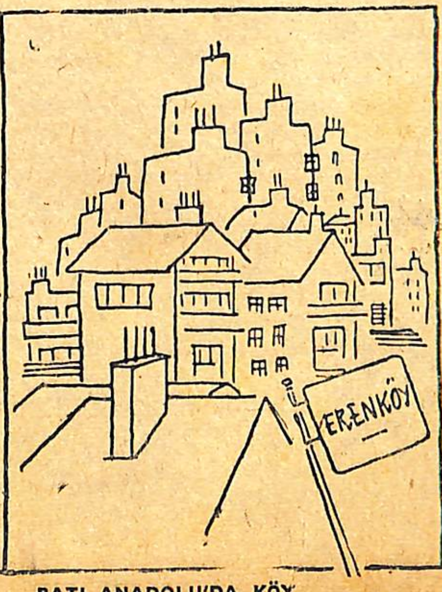

BATI ANADOLU'DA KÖY

sayfa. Sonu da hatırımda:

«Efendiler!

«Bu bilgi, insanları, dünyanın öküzün boynuzunda durduğu safsatasından kurtarmıştır.»

Münir bey imtihandan bir gün evvel:

— N'oolur, beni dinler misisin?

Dedi. Elime notları verdi. O ezberden okuyor, ben yazılı notlardan takip ediyorum. İnanılır şey değil, zavallı Münir bey, bir hâfız gibi yüz elli sayfayı kelime kelime okudu:

«— Efendiler!

«Dersimize başlamadan evvel iradına mecbur olduğumuz bir şey varsa, o da coğrafyanın ne olduğudur. Coğrafya, Yunanca bir kelime olan «Geos»...»

Diye başlıyor, gır gır gır ezbere okuduktan sonra:

«— Efendiler!

Bu bilgi insanları dünyanın, öküzün boynuzunda durduğu safsatasından kurtarmıştır» diye bitiriyordu.

Okula geldik. Çocuklar zavallı Münir'in yakasını bırakmazlar:

— Münir beeey!... Münir beeeeeey!...

Zavallı Münir deli olur.

Akşam:

— Bir kere daha dinler misin?

Dedi. Dinledim. Ama, zavallı Münir'in aklında, o yüz elli sayfadan ancak elli sayfa kalmıştı. Ertesi günü imtihana gireceğiz, arkadaşlar Münir beyi durmadan kızdırıyorlar. Kimi eteğini çeker, kimi kafasına kâğıt atar. Münir bey bir kere daha bana okudu. Zavallının aklında, baştan, ortadan, sondan ancak on sayfa kalmıştı. İmtihan sabahı oldu. Münir bey bir daha okudu ama, o yüz elli sayfayı beş on cümle ile hülâsa ediverdi. Hâlâ çocuklar:

— Münir Beeey!...

Diye arkasından bağırıyorlardı. Kapıda:

— Aman bir daha dinle! dedi. Dinledim:

«— Efendiler!...

«Coğrafya... Yunanca... «Geos» ve «Logos»... Dünya öküzün boynuzunda duruyor...»

İşte zavallı Münir'in aklında kala kala bunlar kalmıştı.

Bizi imtihana ikişer ikişer alırlardı. Numaramız yan yana olduğu için Münir beyle beraber girecektik. Münir ağlamaklı bir sesle:

— Beni kızdırıyorlar, hepsi aklımdan çıktı!.. dedi

— Heyecandan Münir bey, dedim, bir kere imtihan odasına girdin mi, hepsini hatırlarsın.

Tam imtihan odasına giriyoruz, biri Münir bevin eteğinden çekti. Zavallı Münir hırsından kıpkırmızı içeri girdi. Mümeyyizler yeşil çuha örtülü uzun masanın etrafına oturmuşlar. İçlerinden biri Münir'e:

— Aliza, kontr aliza rüzgârlarını anlat!.. dedi.

Münir bey bir sağa bir sola sallandı:

— Efendiler!

Diye başladı. Mümeyyizler şaşkın şaşkın ona baktılar.

— Coğrafya!.

Yutkundu. Sonra birden boşandı:

— Efendiler... Coğrafya... Öküz!...

Zavallı Münir bey kısalta kısalta yüz elli sayfayı «Efendiler, coğrafya öküz» hâline getirmişti.

Münir beyi mektepten koğdular.

Siz daha hâlâ bana «Kısa yaz, kısa yaz!» deyin. Bakalım ne zaman mizahı Münir bey gibi üç kelimelik bir hap haline getirip de:

— Öküz! Efendiler!... Mizah!

Dedikten sonra, bu gazeteden ihraç edileceğim?

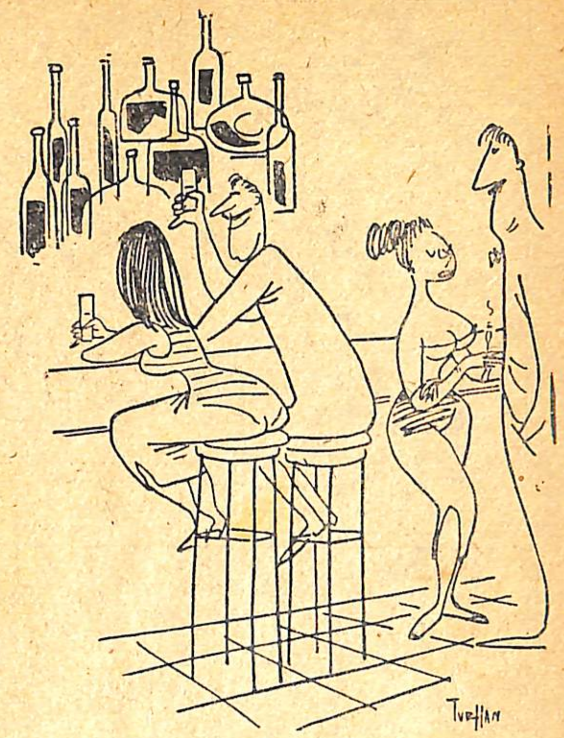

Sosyete

Bu küçük yazı hayâl değil, aynı ile vâki... Arkadaşım üye imiş:

— Kulübe gidelim!...

Dedi. Merak ederim şu kulüpleri... Adını söylemiyeceğim kulübe gittik. Kadınların hepsi birbirinden güzeldi. Erkeklerin hepsi, birbirinden neş'eli idi. Hoş yer, hoşuma gitti...

Bir masada adını hepimizin bildiği güzel bir kadınla on beş erkek vardı. Hepsi kolaycacık gülüveren, kahkaha atmak için bahâne arayan insanlardı. En bayat esprilerin en bozuk anlatılışına, iyi niyetle katıla katıla gülüyorlardı. Masadaki on beş erkekten on dördü, güzel kadınla danslar etti, şakalaştı. Yalnız bir erkek, masada, güzel kadına en uzak oturanı, ne dans etti, ne de kadının iltifatına erdi. Beni getiren arkadaşa:

— Bu mahçup adam kim?

dedim.

— İşte o güzelin kocası... dedi.

Etrafındaki önemli kişileri tanımak için sordum:

— Şu ortada dans eden güzel esmer kim?

Arkadaşım, gözleriyle salonu aradı, baktı baktı, sonra:

— Şu köşedeki masada sarışın kadınla konuşan adam var ya, işte onun karısı... dedi.

— Peki o sarışın kadın kim?

Yine gözleriyle etrafı aradı.

— Şu barda kumral kadınla viski içen erkek var ya, dedi, işte onun karısı...

— Yanındaki erkek kim?

— O mu? Tarasta, gözlüklü adamla konuşan kadını gördün mü? O kadının kocası...

Artık zihnim karıştı, kim kimin karısı, kim kimin kocası birbirine karıştırdım

Sonra kendi kendime düşündüm:

Şu saraylar, müzeler gibi, kulüplerin kapıları da hiç olmazsa günde bir kaç saat halka açılsa da, halk tâ müze gibi oralarını gezip, merak ettiği yüksek sosyeteyi öğrense...

ÖTER ALLAH DEYU DEYU
ÇIKMIŞ İSLÂM BÜLBÜLLERİ

YUNUS EMRE

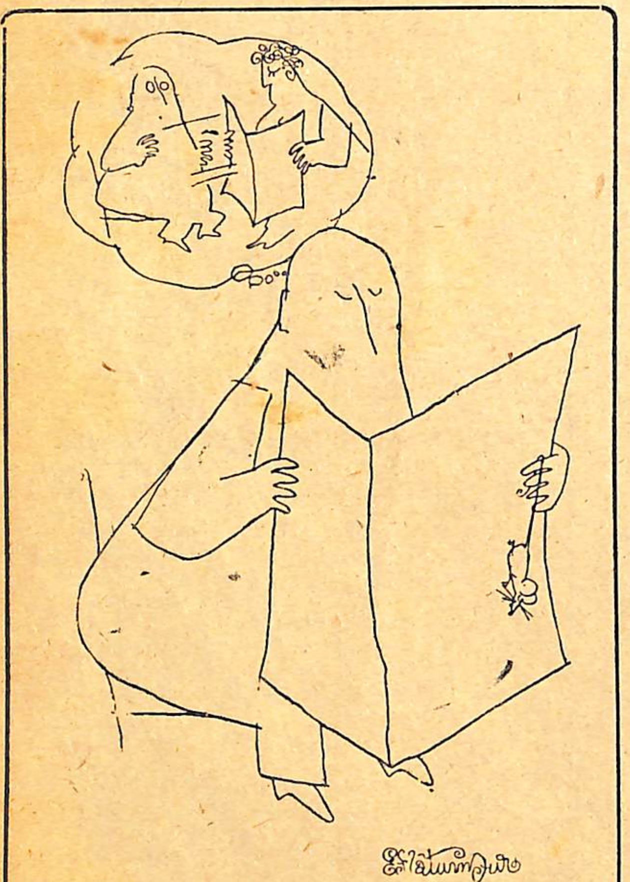

KORKU

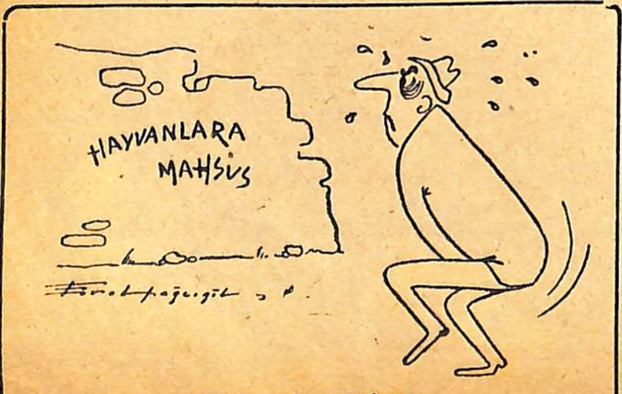

MÜŞKÜL BİR VAZİYET

MAHALLE BAKKALI

Bizim evin yanında bir mahalle bakkalı var. Niğdeli ihtiyar bir rum. Nasıl şu Çelebi İstanbul efendisi piyasadan çekilmiş, müzelik olmuşsa, kendilerine vergi bir ağızla Türkçe konuşan bu Kayserili, Niğdeli, Karahisarlı rumlardan, ermenilerden de ortalıkta bir kaç nümunelik kaldı. Bizim bakkal Apostol Efendinin iki de çırağı var. Yetimhaneden almış, küçük yaşta, kendi terbiyesini vermiş. Çocuklar da, tıpkı onun gibi konuşurlar. Apostol'a sorarsan şöyle der:

— Allahın gucune getmesin... bu doğuzun piçleri nitsen adam olmaz. Bir süvaptır didik, aldıh yanımıza hani... Vallaha gendi çocuklarımdan farhetmem.

Apostolun kızı bir Fransız Lisesinde okur, oğlu da Alman Lisesini bitirdi. Yetimhaneden sevap işlemek için aldığı çocuklar da, boğazı tokluğuna yanında çıraklık yaparlar. Pazar günleri de, kepenkleri inik dükkândan evlere mal götürürler.

Geçen pazar, bahçeye sezlongu attım, gazete okuyordum. Bizim bahçeden Apostolun dükkânında konuşulanlar duyulur. İçerde öyle bağıra bağıra konuşuyorlardı ki, gazeteyi okuyamadım. Hem, Apostol'la çıraklarının konuşmaları gazetedeki baş makalelerden daha eğlenceli idi.

Apostol çıraklarına bağırıyordu:

— Ulen kopoolusu hayın!. sirgeye su gattın mı?

— Heç gatmam mı usta?

— Bu sirke su gatılmışa benzemiyo hayın doğuz!.

— Vallaha gattım. İstersen bir tercibe it usta.

— Üç maşraba gader daha su goy

— Sabunu neyi ısladın mı?

— Isladım.

— Müşteri, bu sabunlar ısılah, dirse ni cuvap viring?

— Aman bey, gozunu sevîim dirim, bu sabonu aldığımda sırf cıvıhtı dirim, usta guruttu guruttu da beyle oldu, dirim.

— Pirince su gatanda çoh gaçırmamıya tigat ittin gi?

— Terazinin altına ağırlık godun ğu?

— Godum usta.

— Ulan hayın, ters tarafa gon da, beni m iflahımı kesen, top attırın.

— Yoh usta, terazinin mal dartılan gözüne godum.

— Yaveş teres!... Ne bâârıyon? Bu ilimon gurumuş, bu yumurta çorümüş dirlerse nideng?

— Vallaha billlaha sermeyesine viriyoh, müşteri memnun ossun deyi, dirim. Yumurtaları ustanın gömesinden ısıcah ısıcah aldım dirim.

— Eferim, kopek eniği! Zeytinyağına başha bir şi gatışmış dirlerse ni deng?

— Esnaflık arasında beyle şiye tenezzül olunmaz dirim. Eğerlim toptancı goymuşsa, gunehi vabalı boynuğa dirim. Emme bizim usta her çişiti iyi yirden alır, dirim.

— Eferim deyyuzun piçi! Bi möşteri malı eğşik viriyon, başha yirde tereziye vudum, elli gram eğsik dirse ni deng?

— Namusum va, tenezzil itmem, Allah gostetmesin, dirim.

— Namıssız hayın! Mişteriye ittiğini ustağa itme. Ekmek yidiğin yire ihanatlık idersen, yarın Allah sorar.

Apostol, çırağını evvelce verdiği derslerden imtihan ederken, içerden:

— Traş suyun kaynadı, diye seslendiler.

Suratımı sabunladım. Tıraş makinesini elime aldım. Jilet kesmiyor. Öbürünü denedim, o da kör. Bütün jiletlere teker teker baktım, hepsi kullanılmış. Halbuki bu jilet paketini az evvel, bizim Apostol'un dükkânından almıştım. Çırağı çağırdım:

— Bu paketteki jiletler kullanılmış, dedim.

Ustasının az evvel öğrettiklerini bülbül gibi konuştu:

— Namısım var, tenezzil itmem.

— Öyleyse ustan traş oluyor bu jiletlerle.

— Ustam da tenezzil itmez. Heç eyle şi olur?

— Demek ben yalan söylüyorum?

— Esteefurullah!... ni dimek? Biz tireş olmadıh... Cilet ferbikasının emeleleri gullanıp gullanıp peket iderse ona bi diyecee yoh. Zatı, bu ciletten gazancımız yoh.

— Bana bak! dedim, şimdi bu jiletleri götürür Adlî tıpta muayene ettiririm. O zaman her şey meydana çıkar. Doğru söyle...

Oğlan, ne olduğunu bilmediği, Adlî Tıp'tan öyle bir korktu ki...

— Vallaha billaha, dedi, ahlınıza kotü şiy getirmeng, kotü bi yirimi tıreş itmedim!... dedi.

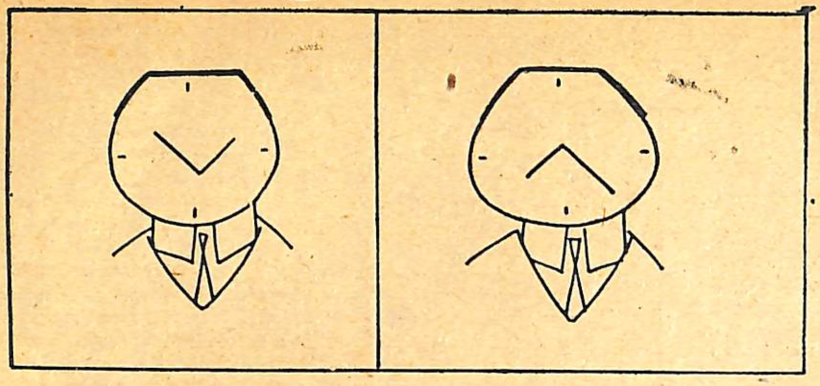

ZAMAN İLERLİYOR

FARK

İki arkadaş konuşuyorlardı:

— «İngilizler, İrlandalılar ve İskoçyalılar arasında ne fark vardır, bilir misin?»

— «Hayır, bilmiyorum.»

—«Bak, anlatayım: Bir trenden inerken İrlandalı bir şey unutup unutmadığını anlamak için arkasına bakmaz. İngiliz bir şey unuttum mu diye bakınır. İskoçyalı ise başkaları ne unuttu diye aranır.»

LA GARSON

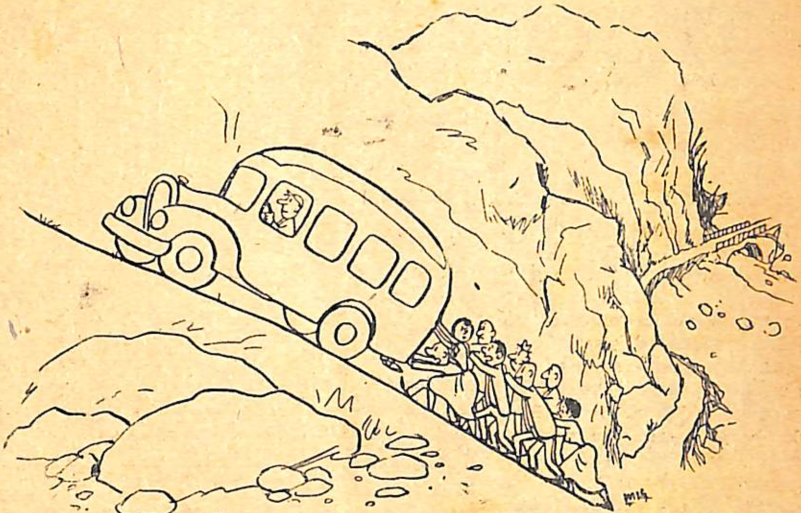

— VALLA BEN İTMİYORUM ABLA ARKADAN İTİYOLAR...

SEÇME SÖZLER

Kış geldi firak açmadadır sinede yâre. **Zemherî Osman**

Güvendiğin dağlara kar yağdı. **Buzcu**

Affedersiniz ateşiniz var mı? **Bu havada mı?**

Yazlık elbise kışın giyilmez. **Kaşkol Ekrem**

Şimdi çok mesudum. **Kardan Adam**

Allah kimseyi düşürmesin. **Buz**

Kar izleri örttü. **Şerlok Holmes**

Eskiye rağbet olsaydı Bit pazarına kar yağardı. **Kış**

Sizi çok soğuk buluyorum. **45**

İnsanlar birbirinden ancak kışın soğur. **Samimiyet**

Kasım 150 ye 33 gün var. **Takvim**

Ne gelirse soğuktan gelir. **Sıcak**

Yollar kapalı kardan, otobüs geçmez diyardan. **Belediye**

Pencereden kar geliyor. **Kapa pencereyi**

Benimle plâja gelir misiniz? **Deli misin?**

YAZISIZ...

VEFAT

Edirne mutasarrıflığında bulunmadığı sıralarda, şeker, hastalığına müptelâ olduğu için İstanbula naklolunan Beylerbeyi eski askerlik şubesi reisi Emekli yüzbaşı Şevket Rızanın baldızının eniştesi olup, Kazasker Mustafa Hamdi beyin Darüleytam müessesesinde bilfiil 30 sene hizmeti mecburiye görüp tekaüt olan Cafer Tayyar'ın Büyük adadaki yalısında 16 sene kiracı olarak oturmuş Safkan annesinin Fransaya tahsile gönderdekileri Belediye tahsil şubesi memurlarından Osman'ın dayısının aksaraydaki tramvay durağına 10 adım mesafede bulunan çinko kaplı köşkün çinkolarını söken kıleftecilerden Kadife Ahmed'in eniştesinin uzaktan tanıdığı komşusu Hüsniye Hanımın Maçkadaki kızı Neclâ Romans'ın çok sevdiği köpeği «FİFİ» dün aniden tramvayın altında kalmıştır. (FİFİ)nin cesedi yarın kaldırılacaktır.

Kedi köpek ve kemik gönderilmemesi rica olunur.

Cenaze Levazımatçısı
A. Reladomidiknidis

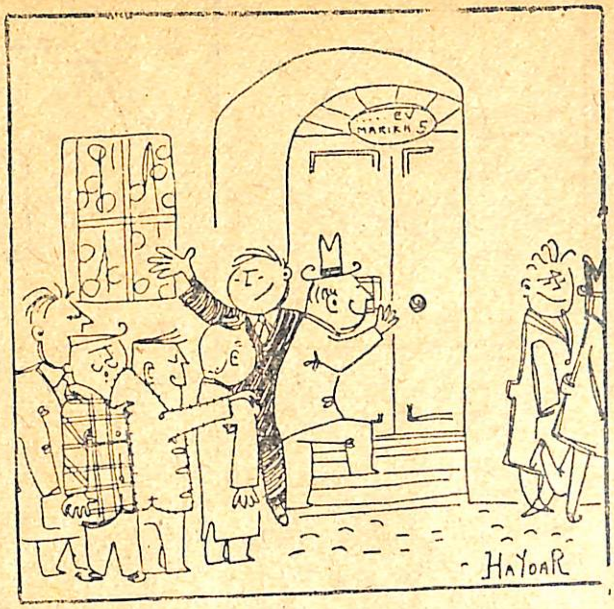

SİYAHLI HERİF — NE YAPALIM ABİ, BİZ COLETTE'İ SEYREDEMİYORUZ

BİR KÜÇÜK HESAP İŞİ

Sayın Başbakanımız Adnan Menderes son D. P. Meclis Grupu toplantısında basına değinerek şöyle demişler:

«Burada bazı arkadaşlar basına temas ettiler Basın dediğiniz nedir ki, bunlar 3-5 kişidir. Hepsi resmî ilân peşindedirler. Muhalefet yapıyorlarsa gayeleri tirajı arttırıp kâr etmektir. İlân ve kâğıt ticareti yetmiyormuş gibi devletin kendilerine 70 kuruştan verdiği kâğıdı kullandıktan sonra 170 kuruşa satıyorlar. Tüccar ve ithalâtçıymış gibi döviz peşindedirler. Basın, doymak bilmeyen bir mahlûk gibi hareket ediyor.»

Diyelim ki, Başbakan haklıdır, yerden göğe kadar haklıdır. «Basın dediğiniz nedir ki, bunlar üç beş kişidir.» Elbet basının kaç kişi olduğunu Başbakan bizden daha yi bilir.

Çünkü kaç defa Adnan Menderes kendisi, Halk Partisi iktidarının yıkılmasında, D. P. nin iktidara geçişinde basının en büyük işi gördüğünü söylemişti. 2 3yıllık iktidarı devirip yeni bir partiyi iktidara geçiren bu üç beş kişinin her birinin yedi evliya kuvvetinde olduğu anlaşılıyor.

Başbakanımız «Hepsi resmî ilân peşindedirler» diyor. Başbakanımızı yalanlamak bize düşmez. Kendileri elbet bizden daha iyi bilirler. Yalnız bir soru hatıra geliyor Her yıl gazetelere milyonlarca resmî ilân parası ödeniyor. Bu paranın onda biriyle neden hükûmet «Resmî Gazete» gibi bir «Resmî İlân» gazetesi çıkarmaz? Aklına m gelmiyor? Yoksa ciğercinin arkasından sokak kedilerinin koşması gibi şu üç beş kişilik basının resmî ilân peşinden koşuşması hoşlarına mı gidiyor? Daha bir kaç gün önce Devlet Vekili Emin aKlafat Meclis kürsüsünden, gazeteleri resmî ilânla besleyerek basına yardım, kültüre hizmet edildiğini söylememiş miydi?

Hay kör şeytan, insanın aklına neler de getiriyor?

Başbakanımız «İlân ve kâğıt ticareti yetmiyormuş gibi devletin kendilerine 70 kuruştan verdiği kâğıdı kullandıktan sonra 170 kuruşa satıyorlar» diyor. Bakın, işte bu çok önemli. Demek basının devletten 70 kuruşa aldığı kâğıdı 170 kuruşa sattığını hükûmet yâni Başbakan da biliyor. Allah Allah. Bu ne acayip iş böyle? Oysa ki, biz şimdiye kadar bu karaborsacılıktan devletin, hükûmetin, Başbakanın haberleri yok sanıyorduk. Öyle ya, canım efendim, karaborsa yapıldığından hükûmetin hem haberi olsun, hem de göz yumsun? Anlaşılır iş değil... Madem ki Başbakanımız söylüyor, biz basının kâğıt karaborsacılığı yaptığına inanıyoruz. Ama neden önlemiyor? Acaba önleyemiyor mu? Yakalıyamıyor mu?

Bu çok kolay, çok küçük bir hesap işidir. Belki bu kadarcık küçük iş, büyüklerin aklına gelmez, diye hatırlatalım.

Bir gazete, bir dergi diyelim ki, otuz bin basıyorum diyerek otuz bin üzerinden devletten ucuz kâğıt alıyor. Oysa ki 10 bin basıp geri kalan 20 binlik kâğıdı karaborsaya satıyor. Peki ama, bu gazetenin, bu derginin hesabı, kitabı, defteri yok mu? Gelir vergisine girmezler mi? 30 bin üzerinden kâğıt alıp on bin üzerinden vergi ödedikleri defterlerine iki müfettiş bakınca anlaşılmaz mı?

Hem bu iş yeni bir şey değil ki... Halk Partisi hükûmetlerinin de aklına bu küçük hesap işi nedense gelmemişti.

Eeeh, kolay mı? Büyük başın büyük derdi olur, bu küçük işle kim uğraşacak? Zavallı basın «doymak bilmeyen bir mahlûk gibi hareket ediyor» muş! Acaba doymak bilmeyen bu obur mahlûku tıka basa doyurmaya çalışan mirasyedi kim? İşte asıl onu bulmak gerek...

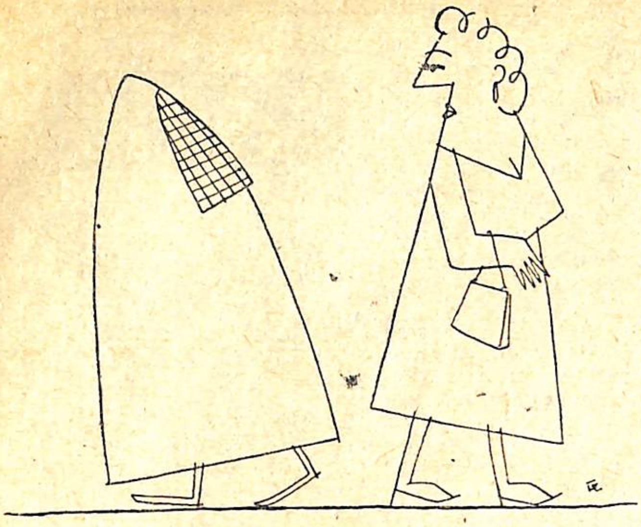

UYGUNSUZ KADINLAR

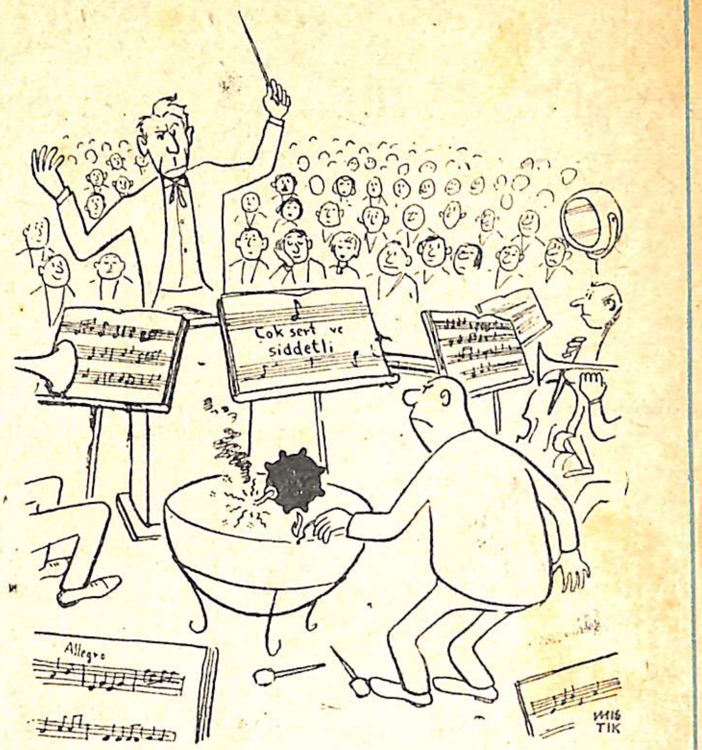

YAZISIZ...

HAVVA — BİL BAKALIM BEN KİMİM?

YAZISIZ...

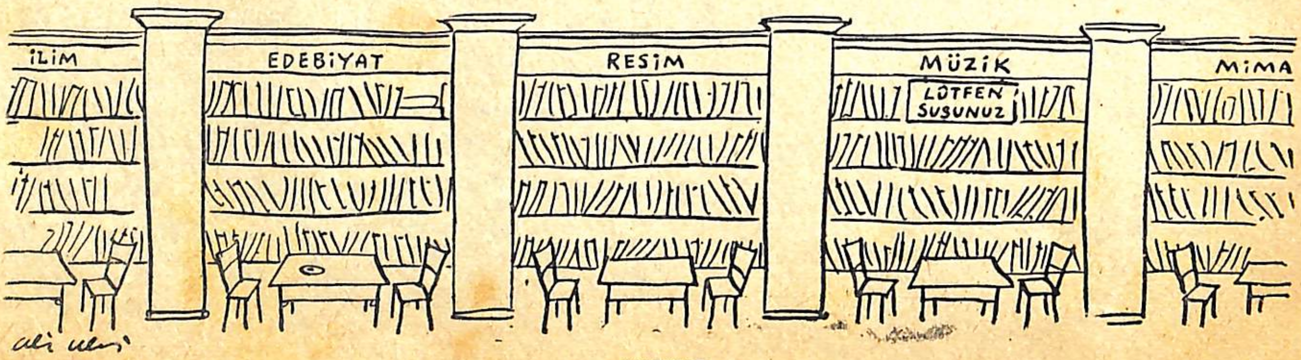

YAZISIZ...

BİR PALAMUT' UN ANLATTIKLARI

Hayvanlar, bana insanların hayvanlarından daha yakındır. Nüfus kütüğüne insan diye kayıtlı pek çok kütüklerin dilinden anlamadığım halde, hay vancadan pekâlâ anlıyorum İnsanların aslı hayvan olduğu gibi, herhalde hayvanların aslı da insan olacak. Sonra sonra, medeniyet ilerleyip tram - vaylar, dolmuş şoförleri, futbol maçları, kovboy filmleri ortaya çıktıkça neslimiz gibi, aslımız da değişmiş. Hayvanlar bizden insanlığı öğrenmişler, biz onlardan hayvanlığı öğrenmediğimiz gibi, kendi insanlığımızı da unutup, acaip bir kırma ol - muş, meydana çıkmışız.

İki yüksek mektep diplomasiyle müseccel cehaletime rağmen, bu kadar yüksek felsefe yapışıma sebep, geçen gün bir palamutla aramızda geçen konuşmadır.

Askerî Müzedeki palabıyıklı, kahraman ceddimizin mankenlerini, kıyafetlerini seyreder gibi biraz korku, biraz da saygıyla pazar yerinde dolaşıyorum.

Memleketimizde üç mühim şeyin dokunulmazlığı vardır: Parktaki çiçeklere, müzelerdeki eşyalara dokunulmaz. Bir de malûm, mebuslarımızın dokunulmazlığı vardır, dokunulmaz. Üçüncüsü de, pazarda satılanlara dokunulmaz. İstersen dokun, ateştir, yanarsın.. Lâhana öyle bir ihtişamla kurul - muştur ki, sanki asker. müzede duran, Avrupayı tirtir titreten ceddimin sarık dolanmış kavuğu gibi... Ya pırasa!... Yer altında babam bıyığı... Tâ kendisi. Ben bir müzede gibi pazarda pırasa, lâhana, salatalar arasında saygıyla dolaşırken birisi bana seslendi:

— Hey alıık! Bana bak babalık! Bu balık başka balık!

Meğer bana seslenmiyor, balık satıyormuş.

— Canlı canlı palamut, çifti lira!...

Palamutlar sahiden canlı canlı idi. Bir çift aldım. Eve geldim. Elhamdülillâh bekâr olduğum için mutfağa girdim. Az kalsın aklımı oynatacaktım Palamutun biri kese kâğıdının içinde zıp zıp zıplamıyor mu?

— Pışşt!.. Pışşşt!.. Pışşşt!... diye de sesler çıkarıyor.

— Palamut!..

— Efendim!

— Sen ölü değil misin be!

— Ölmek üzereyim. Son sözlerimi dinlemek istemez misin? Zooloji, bizim zamanımızdaki ilmî hayvanat bilgime göre balıklar duymaz, konuşmaz yaratık oldukları için, onları mesud sanırdık.

— Buyur bay Palamut!. Seni dinliyorum.

«— Siz, nankör insanlar! iyilik yap da denize at, balık bilmezse, hâlık bilir!» dersiniz. Halbuki biz balıklar, yapılan iyilikleri insanlardan çok bildiğimizi isbat etmek istedik. «Palamut Tarihi» kitabımızda, «Ey palamutlar!.. İstanbullulara sakın iyilik etmeye kalkmayın. Anlamazlar, sizi kokuttuktan sonra, leşinizi tekrar ana vatanımız, denize atarlar!» diye yazılıdır Biz de tıpkı ahmak insanlar gibi, tarihten ders almadık. Denize atılan gazetelerinizi okuduk. Hâlinize yalnız biz değil, köpek balıkları bile acıdı. Belki artık akıllanmışlardır, kendi kendilerine, bir faydaları yok, belki bizim bir faydamız dokunur ümidine kapıldık. Eyvaaah!.. Ne kadar aldanmışız!»

Palamutun sesi gittikçe yavaşlıyordu, zor duyabiliyordum:

— Siz, arkadaşlarımı tuzlayıp kokmasına mâni olamadınız. Ben sizi tuzlayım da kokmayın.

Son sözü:

— Alıklar! oldu.

Kuyruğu bir kaç kere titredi. Gözlerini bu fâni dünyaya kapayıp, ebedî uykusuna daldı. Saate baktım, on ikiye beş vardı. Gözlerimden iki damla yaş süzüldü İnsanlığımdan utandım. Huzurunda iki dakika saygı duruşundan sonra merhumu, ebedî istirahatgâhı, ocaktaki tavaya yerleştirdim.

HIRSIZLAMA

Devşiren: Selçuk KASKAN

Klâsik mizah gazetesi tâbiridir ya: şu âbuhayat içmiş, yâni hiç ihtiyarlamak bilmeyen hanımlarımızdan (hoş bu hususta hepsi birbirinden kara câhil ya!) filânca hanım, telefonda binbir müşkülâtla (bu telefon meselesi de artık espri olmaktan çıktı ya!) Tillâ pastahanesini buldu: Her sene ısrarla gelip çatan, yaş günü pastasını ısmarlıyacaktı, karşısına çıkan dükkân sahibine, nasılsa Türkçe olarak şöyle hitabetti:

— Evet mösyö Mişelciğim, benim, evet ben filânca. Yaş günü pastamı rica etmiştim. Hazır demek? Efendim? Anlamıyorum... Kaç mum mu? Nasıl kaç mum? Haa yaş için mi? Şey canım.. Kaç olacak? Her seneki gibi. Otuzbeş canım. Tabiî otuzbeş. Her seneki gibi dedim ya!.

Söz filânca hanımdan açılmışken devam edelim. Verimli kadındır şu filânca hanım. Yok yanlış anlaşılmasın, çocuk, bakımından değil. Filânca hanım, mevzu bakımından verimlidir. Yâni, bu Dolmuş mecmuasındaki yazılarımda bendenize çok yardımı dokunacaktır. Neyse, fıkramıza dönelim: Bu hanımefendi (aman inşallah yazının burası bir dalgınlık ânına gelir de görmez) 15 sene kadar evvel pek güzel bir kadındı. Ama öyle sonradan olma güzellerden değil, şöyle anadan doğma, sahici güzellerden. Bir gün, üzerinize şifalar rahatsızlandı. Tabiî derhal doktor çağırdılar, (Aaah gözünü sevdiğimin dahiliye mütehassıslığı) Doktor Mehmet, babasının evine girer gibi, o hafif ışıklı, muattar ve muamber (1) yatak odasına girdi, filânca hanımı, şöyle (sözüm meclisten dışarı değil de, bilâkis meclisin en mûtenâ yerine) güzelce bir muayene etti ve demindenberi, gayet ciddî bir hekim ifâdesiyle birkaç kere elden geçirdiği, o Kovboy tabancası gibi, göğüslerine bakarak bir daha yutkundu ve:

— Nezlenizin göğsünüze inmesine mânî olmalıyız, dedi, aksi halde çok, çok yazık olacak

* * *

Serde, sözüm yabana, erkeklik var. Lâf bu kadar göğüsler üzerinde durdukdan kelli, gene orasıyla bitirelim bari. Köroğlunun: «Delikli demir icad oldu, mertlik sizlere ömür» dediği gibi, takma göğüsler de icad olduktan sonra, galiba güzelliğe, bir hayli halel geldi efendim Rahmetli Oporatör Câfer Tayyar Kankat, bu işi daha ilerilere götürmeye kalkmıştı ya. Neyse şimdi oraları karıştırmayalım. Bakın, yumuşak plâstikten (eh sert olacak değil ya!) takma göğüsler yapan bir müessese şöyle bir ilân veriyor:

«Bayanlar; yalnız bizim takma göğüslerimizi kullanınız. Sahtelerinden sakınınız. Yalnız bizimkiler hakikîdir...»

---

(1) Itır ve amber kokan demektir -(Tabiî söz temsili)- Aslında Mutabbû ve Muarpej demek gerek. Yâni, TABU ve ARPEJ kokan

HER HAFTA BİR ADAM

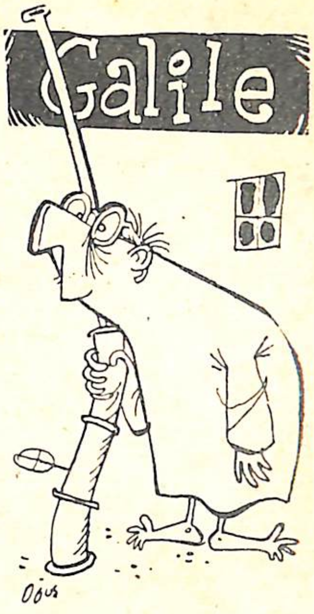

GALİLE: Son derece miyop olduğu için evinin tavan arasında bulduğu bir dürbünle komşunun kızını gözetlerken karısı tarafından yakalanmıştı. Dürbünü karısı müsadere ettikten sonra evin aramadık yerini bırakmayan Galile nihayet dürbünü bir erzak sandığında bulmuş, heyecanla evin balkonuna çıkarak «Nihayet dürbünü buldum» diye bağırmıştı. Bu yüzden kendisine (dürbünün mucidi) denilmiştir. Bilâhare tekrar bütün komşu evlerin yatak odalarını dikizde devam eden Galilenin hakkında takriben 18000 ile 20.000 dâva açılmış ve o tarihlerin meşhur dâva vekillerinden Mahmut Şevket tarafından yapılan müdafaası sonunda beraat etmiştir. Beraatını işitince, «Ben bu dürbünü bütün röntgencilere ithaf ediyorum» diye bir de büyük lâf eden Galilenin dürbünü III. Napoleon tarafından Madam Du Barry'nin yatak odasını gözetleme işinde de kullanılmıştır Dürbün, hâlihazırda Galilenin uzaktan akrabası olan meşhur şavul üstadlarından Ayna Mümtazın nezdindeyse de, Galilenin nerede olduğunu bilen yoktur.

BABANA SOR

İŞİN İÇİNDEN KENDİ KENDİNE ÇIKAMAZSAN BABANA SOR.

H. MATİSSE

Necmi «Samatya» — Efendim, ben yüksekten aşağı bakamıyorum. Acaba ne yapmam lâzım dersiniz?

Hemen süratle aşağıya in, oradan yukarı bak.

KARDA AYAK İZLERİ

Münir Taşer «Muğla» — Bana «Karda yürü, izini belli etme» dediler. Uğraştım uğraştım olmadı. Ne yapayım?

Gayet basit: Başkasının ayak kabılarını giy. O zaman senin yerine onu yakalarlar.

SİZE NE SORAYIM?

K. Kararsız «Cihangir» — Size bir sual sormak istiyorum. Acaba ne sorayım?

Bana sorma, babana sor.

CEKETİN İLİKLERİ

Cafer Büyükceket «Aydın» — Neden ceketin sol tarafı sağ tarafı üzerine iliklenir?

Çünkü ceket tornistan edildiği zaman sağ tarafın sol taraf üstüne iliklenmesi lâzım gelsin diye.

DÜNYADA SİGARA İÇENLERİN SAYISI

Şevket Tabaka «Cibali» — Dünyada acaba kaç kişi sigara içiyor?

Efendim, dünyada 158 milyon kişi sigara içer. Bir de pipo içenler vardır. Siz bana pipo içenleri sormuyorsunuz herhalde. Haa.. Benim sigaram kalmamış, bir sigara sarsana!...

Kayıp aranıyor

Daha evvelsi gün tayyareci Bahattin eniştemle Mahmut paşaya bana elbise almıya gittik. Eniştem bana «-Yakup parayı bana ver, sen düşürürsün» dedi. Ben de parayı ona verdim. Bir ara Eniştem bana dönerek «-Sen burda beni bekle ben sigara alıp geleyim. Sakın bir yere ayrılma kaybolursun» dedi. Halbuki on gündür onu bekliyorum. hâlâ gelmedi. Biriktirdiğim 250 lira elbise param da aldı gitti. Eniştem 1x90 boyunda kıvırcık saçlı, sol cebinde evlenme cüzdanı, göğ - sünde kartal marka rozet bulunan paltosuz, beyaz eşarplı lâcivert elbiseli, kahverengi süet pabuçlu biridir. Görenlerin insaniyet namına parayı eniştemden alıp bana vermesini rica ederim.

Palamut Yakup
Polis görevli Sok.
Hastane bayırı No: 16
BOLAYIR.

Pipoyla kapı açılmaz

M. Vénéranda, evin önünde durdu. Kapalı pencereleri seyretti. Sonra, birini çağıracakmış gibi şöylece döndü.

Üçüncü kat pencerelerinde, bir bey göründü,

— Anahtarınız yok mu? Diye sordu.

Sesini duyurabilmek için bağırıyordu. M. Vénéranda da aynı şekilde avazı çıktığı kadar haykırarak cevap verdi:

— Hayır anahtarım yok.

Üçüncü kattaki efendi yeniden bağırdı:

— Kapı kapalı tabiî değil mi?

— Evet, dedi M. Vénéranda, kapalı.

— Öyleyse size anahtarı atayım.

M. Vénéranda:

— Niye atıyorsunuz? Diye sordu.

Üçüncü katın kiracısı:

— Kapıyı açmak için diye cevap verdi.

— İyi, dedi M. Vénéranda. Bir kapıyı açmak için anahtar gereklidir.

— Fakat girmek istemiyor musunuz?

— Ben mi? Giripte ne yapacağım?

— Ne mi yapacaksınız, diye yukardaki şaşkın şaşkın sordu.

— Burada oturmuyor musunuz?

— Hayır burada oturmuyorum.

— Peki ama niye anahtarı istiyorsunuz o halde?

— Kapıyı açmamı istediğinize göre, anahtara ihtiyacım var da ondan. Kapıyı pipomla açacak değilim ya.

— Fakat ben kapıyı açmanızı istemedim ki. Kapının önünde tereddüt ettiğinizi görerek burada oturduğunuzu tahmen ettim.

— Niye, dedi M. Vénéranda. Bütün burada oturanlar tereddüt mü ederler?

— Anahtarları yoksa tâbi...

M. Vénéranda:

— Benim de anahtarım yoktu, diye haykırdı.

Birinci katın penceresinden başka kiracı:

— Niye bağırıyorsunuz, diye lâfa karıştı.

— Bağırmak zorundayız, dedi. M. Vénéranda. Yavaş konuşursak anlaşılmıyor.

Birinci kattaki bey:

— Peki ne istiyorsunuz? Diye sordu.

M. Vénéranda:

Üçüncü kattaki efendiye sorun dedi. Ben birşey anlamadım. Önce kapıyı açmamı istedi. Anahtarı atacaktı. Sonra vazgeçti. Nihayet tereddüt ettiğim için bu evde oturmam gerektiğini iddia etti. Siz tereddüt eder misiniz?

Birinci katta ki:

— Ben mi? Dedi. Asla... Neden tereddüt edecek mişim?

— Yukardaki efendi bu evde oturan herkesin tereddüt ettiğini söylüyor da. Neyse bu beni ilgilendirmez.

Ve M. Vénéranda hafif bir baş hareketiyle selâm vererek uzaklaştı. Delilerin arasına düştüğüne kanaat getirmişti.

DÖRDÜNCÜ KUVVET

BEŞİNCİ KUVVET

TAMİRCİ
BASIN
DEMOKRASİ
MENDERES-I
MENDERES II
MENDERES III
IŞLETEMİYORUM
BENZİ
İŞLETMELER BAK.
BASIN KANUNU
İSPAT HAKKI..
SEÇİM KANUNU
METİN GÖKÇE

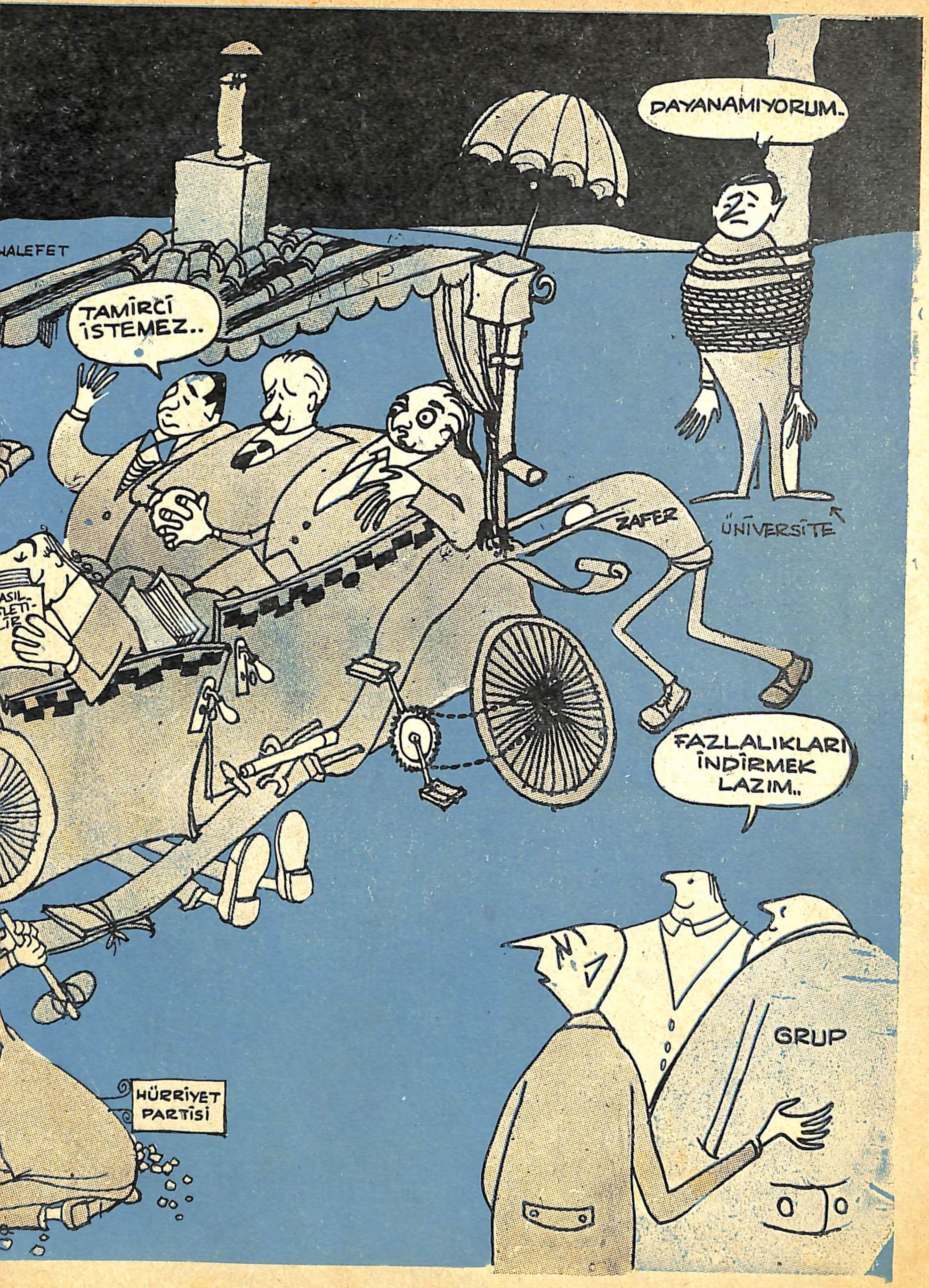
HALEFET
TAMİRCİ İSTEMEZ..
DAYANAMIYORUM..
ZAFER
ÜNİVERSİTE
FAZLALIKLARI İNDİRMEK LAZIM..
HÜRRİYET PARTİSİ
GRUP

1

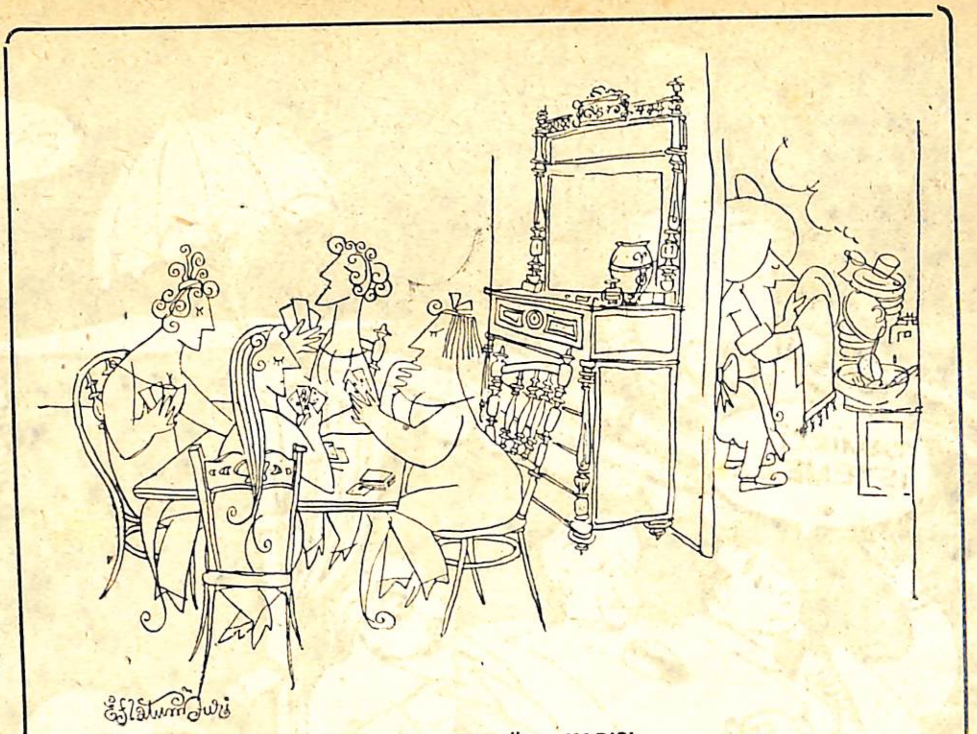

HACIBABA VE DÖRT KARISI

2

3

4

5

6

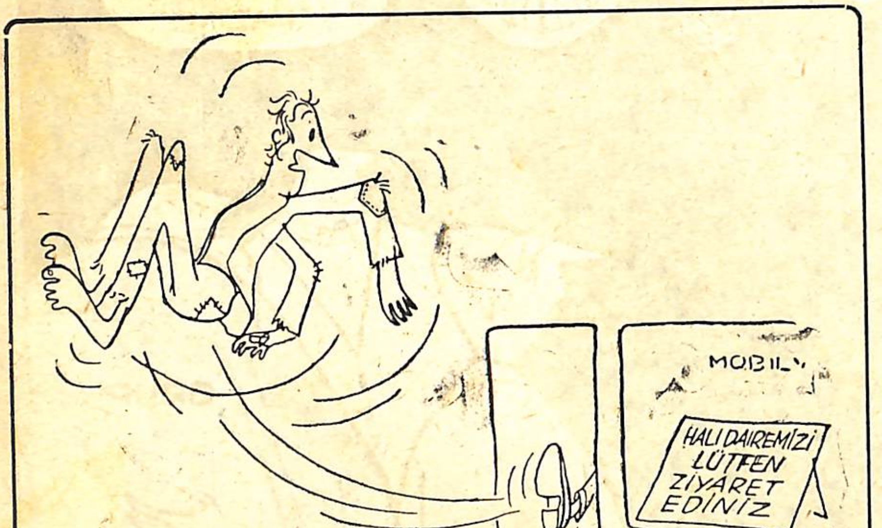

YAZISIZ...

MUCİTLER

Moskova'da bulunan bir turist Modern San'at müzesine gitmişti.

Müzeyi gezerken, rehber ona kocaman bir portreyi göstererek, «Bu Stopinoff'tur,» dedi ve, «belki biliyorsunuz,» diye ilâve etti, «bu adam radyoyu, telefonu, televizyonu, elektrik süpürgesini ve bir sürü şeyleri icat etti.»

Turist ayni büyüklükte başka bir tabloyu işaret ederek, «Ya bu adam kimdir? diye sordu. «O da bir mucit midir?»

Rehber sırıtarak, «Evet,» dedi. «İsmi Popinski»dir.»

— «Peki o neyi icat etti?»

— «Stopinoff'u!»

Dinlemekıratizm

HİKÂYE :
YAZAN : ALPLÂÇİN

Tecrübeli olmasına tecrübeliydi. Olmuş bir armut gibi ken disini insanlığın emrine sunabilirdi. Bir kaç defa hapse girmişti. Üç kere evlenip ayrılmıştı. Ayrıca, icra dairelerince ve şehrin asabiye mütehassıslarınca tanınmış bir adamdı. Kendisine ve başkalarına zararı dokunmayacak kadar zekâsı da vardı.

İlk karısı kendiliğinden ayrılmıştı. Ötekilerinin ayrılmalarını, magazinlerde aile dostu diye isimlendirilen bazı yakın arkadaşları sağlamışlardı. Uzun yıllarını, devridaim makinesi, çalışmaksızın yaşamanın yolları, alacaklıları uyutma çareleri ve hizmetçilerle (kız veya kadın farketmez) nasıl geçinilir gibi cemiyet için çok faydalı olacak keşifler uğrunda harcamıştı Sonraları politikaya merak sardı. Kime rastgelirse aynı şeyleri söylüyordu:

«Bâzı kimselerin, bazı işlerde başarı gösterememesinin sebebi, gaye ve vasıtalarıyla birlikte o işin menşeini, yânî nasıl doğduğunu bilmemeleridir. Bu kabil işlerin başında aşkı, para kazanmayı ve politikayı gösterebilirim. Meselâ hepimiz telefonu Gloria Graham'ın bulduğunu biliriz. İlk buharlı kazanı Doktor Watsonun keşfettiği de malûm. Bunlar beylik şeyler. Fakat bizzat meslek edindikleri halde, aşkın, paranın ve politikanın kimler tarafından ortalığa çıkarıldığını bilmeyen insanlar çoktur. Söyler misiniz bana, aşk kimin icadıdır?»

Bana sorduğu gün:

«Herhalde dar gelirli bir vatandaşın değil» diye cevap verdim.

Sonra ortaokul birinci sınıftan mecburî tasdikname almış kültürlü kimselere yakışan bir pozla ensemi kaşıdım. Gerçi, bu kültürlü adam pozu aslında rahat rahat kaşınabilmek için bir bahaneydi ama çaktırmadım tabiî...

«Havva anamız yaratıldığı vakit, diye başladım. İlerde ceza mahkemelerine geçimini göz yaşından sağlayacak roman yazarlarına ve yerli film çevirecek kimselere konu olacak bir dert tasarlamış. Bakmış, işin içinden yalnız çıkamıyor. Sağ elinin serçe parmağını oynatınca, Adem Baba zuhur etmiş. O tarihlerde akıllı uslu, kendi halinde bir canlı olan yılanı da kandırıp, aşk denilen şeyi meydana getirmişler.»

«Aferin, dedi. Ama bunu bir sen biliyorsun. O da kültürünün icabı. Ayrıca çok da okumuşsun. Herkes senin gibi olmaz ki..»

Bu arada paranın ve politika nam mesleğin nasıl icat edildiğini de anlattı.

Sözlerini:

«Artık politikayla iştigal edeceğim» diye bağladı.

Ayrıldık. Uzun zaman kendisini göremedim. Bu arada beni de bir düşüncedir almıştı. Nasıl olsa bir mesleğim yoktu. Tabiî borç arayıp bulmak bir meslek sayılmazsa... Alt tarafı ben de herkes kadar politika deryasında gerek kurbağalama ve gerekse sırtüstü yüzebilecek yaradılışta bir beni âdemdim. Aylak avâre geçirdiğim bunca zamandan sonra, iş güç sahibi olmak, geçim yolu edinmek fena şey miydi yâni?

İşbirliği yapmak için dostumu aradım. Zira, politikada da futbol gibi ferdî oyunun bir şey ifade etmediğini duymuştum. Kendisini, şehrin iş merkezindeki bir hanın üçüncü katında buldum. Orta halli döşenmiş, kıraathane ile spor kulübü arası bir yerdi burası. Duvarlarda dövizler asılıydı. (Dinlemekırat), (Seçilemezseniz geçinemezsiniz), (Münakaşa niçin, kavga edin), (Cemiyetimize âza olan, her zaman haklıdır) gibi bir takım lâflar...

Fikrimi kendisine açtım. Cebinden yaprak sigarası çıkarıp yaktı. Bana da bir ikinci sigarası verdi.

«İyi, güzel ama» diye konuştu «Doktorum, fikrimi değiştirdi.» Politika yorucu işmiş.

Oysa ki benim midem de, kalbim de zayıfmış. O yüzden politikayla meşgul olmuyorum. Onun yerine, bir nevi akademik cemiyet olan (Dinlemekırat) birliğini kurdum.»

«Peki, neye yarar bu (Dinlemekırat) birliği?»

«İlerde, politika hayatına atılacak kimseler için, bir nevi yetiştirici kurslar. Azalarımız, muayyen bir aidat karşılığı, gelecekteki durumlarını sağlamalarına yarıyan bazı dersler görürler. Partilerin en küçük kademelerinden Parlamento hayatına atılıncaya kadar işlerine yarıyacak bilgiler edinirler. Kayıtsızlık, şirin olma gibi ilimlerden tut da, Japon güreşi de dahil çeşitli derslerimiz var. Kız talebelerimiz, Kleopatranın, Teodoranın, Madam Pompadurun hayatlarını öğrenirler. Erkek talebelerimiz için ise, istifade edecekleri büyük politik şahsiyetlerin hayat hikâyeleri daha çeşitlidir. Neron, Kaligula, Makyavel, velhasıl saymakla bitmez...»

«Nasıl, kazançlı işmi bari?» Çocuksun der gibilerden gülümsedi.

«Kazançlı ne demek yahu? Para basmaktan farkı yok..»

Para basmaktan farkı olmıyan, ayrıca da gazetelerin polis haberleri sütununda yer almıyacak cinsden bir iş tam benim aradığım işti. Kültürüm ve bir zamanlar boksa çalışmış olmam hasebiyle, az evvel isimlerini saydığı Neron, Mayk Hammer, bilmem ne efendiler kadar, benden de faydalanabileceğini kendisine temin ettim. Enine boyuna bir düşündü. Yâni, odanın içinde enine boyuna uzun uzun dolaştı Her nedense, bazı kimseler düşündüklerini ayaklarının tezahürleriyle açıklarlar. Bu da onlardan biriydi. Neden sonra:

«Alâ, dedi. Sana bir hocalık verebilirim. Meselâ, meselâ... (Muhalefete karşı davranış yolları) kürsüsü hocalığı .Becerebilir misin?.

«Ne demek, diye cevap verdim. Tam bana göre bir iş. Sikletimde olması şartiyle evel Allah bilcümle muhalif ve muarız taifesine nasıl davranılacağını onlara tez zamanda öğretirim.»

Anlaşmıştık. (Dinlemekırat) birliğinin talebeleri (âzaları), pek de zeki şeylerdi canım. İnsanı uğraştırmaksızın, dersleri kolayca kavrıyorlardı. Yaz, kış demiyor kurslara devam ediyorduk. Öğrenim süresi beş yıldı. Biraz uzundu ama ne zarar?. Çok geçmeden, ilk âzalarımız mezuniyetlerini verip (Dinlemekıratizm) ilminin ve asli azalığının verdiği güvenle hayata atıldılar. Duyduğumuza göre, şimdi hepsi de işleri tıkır tıkır yolunda kimselermiş. Kendi hesabıma, bu muvaffakiyet reçetesi emsal hayat görü-

şünü bulan, birliği kuran patron kadar benim de bu başarıda bir rolüm var... Gerçi, eski öğrencilerimiz sık sık adlî makamlarla yüz yüze geliyorlarmış ama (Dinlemekıratizmin) umdeleriyle mücehhez kafaları sayesinde bu tanışıklıkları pek uzun sürmüyormuş.

KIZ DELİSİ

YAZAN : ERSKİN CALDWEL
ÇEVİREN : YEKTA ATAMAN

Yaz sonu gelip de elmalar kızarmaya yüz tuttu muydu, Roy, babasının atlarından bir çiftini yaylı gezinti arabasına koştuğu gibi cumhur cemaat Quack'lerin çiftliğine yollanır, bir kaç torba elmayla gerisin geri dönerdik. Kasabaya gelir gelmez doğru Johnny ve Evelyn'lerin evine gider, bodruma iner, elma şurubu yapmağa koyulur. duk. Elma şurubunu şöyle ya pardık: Johnny gider bir yatak çarşafı getirirdi. Çarşaf bir taş tekneye serilir, torbadaki elmalar boca edilirdi içine. Sonra bir taşla elmaları ezim ezim ezerdik. Elmaların ezilmesi bitince, elma suyunu maşrabala ra doldururduk.

Kasabada Malcolm Streeter isminde bir çocuk vardı. West End askerî okuluna yakın tepenin yakınında otururlardı.

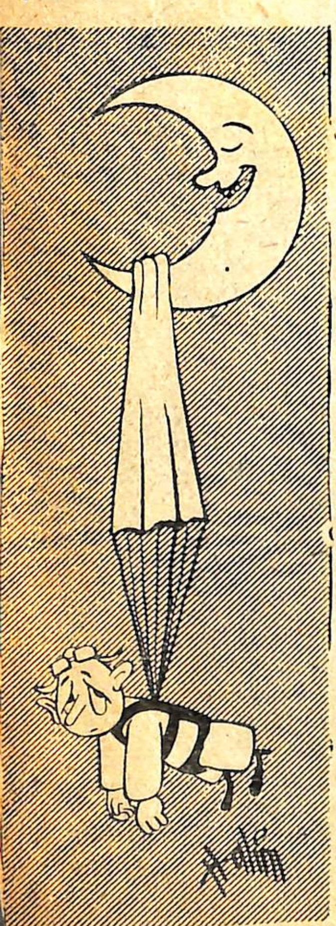

YAZISIZ

Gelip bizimle oynamaya başladığı zaman bizden bir kaç yaş fazla olmasına rağmen boyumuz postumuz hemen hemen birbirinin aynıydı. Evelyn ve Grace her zaman ondan bah sedip dururlardı, ama ne yalan söyleyeyim, hiç birimizin kanı ısınmamıştı ona.

Streeter gelip de bizim elma şurubundan içmeye görsün, elimize geçen her fırsattan istifade ederek çocukla dalga geçmeğe başlardık. Roy, eve gitmeden evvel ağaca çıksın diye şapkasını kaptığı gibi bir ağacın tâ tepesine fırlatırdı. Streeter her seferinde ifrit olur, bir daha gelmeyeceğine yemin kasem ederdi. Ama aradan da ha bir iki gün geçmeden gene damlardı. Ekseriya çocukla matrak geçer, maytaba alırdık onu. Kızlarla beraber gezip tozduğu, dans partilerine gittiği için kız delisi derdik ona. Evelyn ve Grace bayılırlardı Streeter'e. Saçlarını her zaman tam ortadan ikiye ayırır, kızlara çiklet verirdi. Onu ıslatmak veya başına bir çorap örmek için fiskos etmeye görelim, kızlar Streeter'le beraber sırra kadem basarlardı.

Grace ve Evelyn, «N'olur onu suya atmayın,» diye yalvarırlardı bize. «Onun size bir zararı dokunmuyor ki.»

«Onu ırmağa itince suyun içinde ne yapacağını merak ediyorum.» derdi Quack. «Vallahi her şeyine bahse girerim ki, bir kız kadar ödlektir o. İnan olsun, çekip almazsan sudan dışarı bile çıkamaz.»

«Streeter senin kadar iyi bir yüzücüdür, Quack Hill!» diye atılırdı Evelyn. «Asıl ben bahse girerim ki, sen yüzerek ırmağın karşı yakasına bile geçemezsin!»

«Ben mi? Ben mi yüzerek ırmağın karşı yakasına geçemem? Ben bir kere bile durmadan Atlantik Okyanusunu yüzerek geçerim, be!

Bir gün öğleden sonra meydanda beyzbol oynarken Malcolm Streeter geldi yanımıza. Tam oyun sahasının köşesinde durdu. Johnny ve Evelyn'lerin evlerini çevreleyen taş duvarın üzerine çıkıp oturdu. Onun orada oturduğunu hepimiz görmüştük, ama hiçbirimiz sesimizi çıkarmadık.

Evelyn evdeydi. Grace annesiyle beraber kasabaya inmişti. Eğer kızlar olsaydı, Streter.in de bizimle beraber oynaması için başımıza ekşirlerdi. İyi ki onlar yoktu, çünkü dedik ya, Streter kız kırması sarsak bir çocuktu.

Quack ona takılmak için bize bir şey söylediyse de, geri kalanımız beyzbol oynamaya can attığı için kulak asmadık. Bir kaç saat oyun oynadıktan sonra Johnny'lerin evinin bodrumuna inip elmaların yanına gittik. Johnny ve Evelyn köyden getirdiğimiz elmaların bir kısmını saklardı. Bir kısmını yemek, bir kısmını da elma şurubu yapmak için ayırırdık.

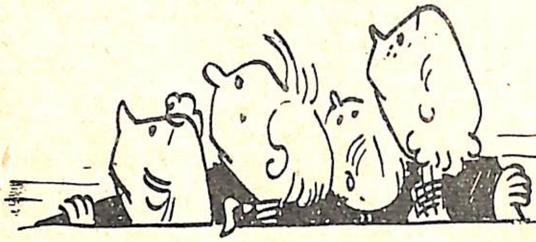

Bodrumda her birimiz bir kenara oturup bir müddet elma yedik. Derken su içmek için mutfağa çıkmak istedik. Bodrumun iki kapısı vardı. Kapıların biri kömürlüğe, diğeri ise yukarıdaki mutfağa açılırdı.

Merdivenlerden mutfağa çıkıyorduk. Quack kapıyı açar açmaz bir de ne görelim!- Streter ile Evelyn sarmaş dolaş olmuşlar, mutfak döşemesinde yatıyorlardı. Bodrumda bir hay li gürültü yapmıştık. Hattâ merdivenlerden çıkarken kıyameti koparmıştık, ama anlaşılan tınmamışlardı. Gerisin geri dönerek kapıyı kapadık. Bizim onları gördüğümüzden haberleri olmasın diye çıt çıkarmadık. Bir müddet daha bodrumda oturup biraz daha elma yedik. Quack'ın canı elma şurubu istediyse de hiç kimse aldırış etmedi ona. Yiyebileceğimiz kadar elma yedikten sonra avluya çıkıp evin önündeki taş duvarın üzerine oturduk. Quack beyzbol topunu havaya atıp elindeki büyük eldivenle yakalıyordu. Joe da eldivenini büyülttü ve çayırda bayırda koşarken düşmesin diye topları için emniyetli bir cep yapmış oldu.

Streeter yarım saat kadar sonra, anneleri eve dönmeden, Johnny ve Evelyn'lerin evinden çıktı. Avlunun öteki tarafından taş duvardan atladı. Duvarın üzerinde oturduğumuzu görmüştü, ama bir şeyler söylemek için durmadı. Arkasına dönüp baktıktan sonra baş parmağını burnuna koyarak bize nanik yaptı. Onu niçin taş yağmuruna tutmadık, bilmiyorum. Biz her zaman onu tâ tepeye, evinin yolunu tutuncaya kadar taşlardık. Hattâ bir keresinde West End askerî okulu yolundaki evlerinin önüne kadar taşları ver yansın etmiştik ona. Ancak evlerine gelince taşlamaktan vaz geçmiştik. Çünkü ne olur ne olmaz, belki bir cam kırabilirdik. Fakat bu sefer hiç kimse yerinden kalkmamıştı. Hiç kimsenin canı taşlamak istemiyordu şimdi.

Streter gittikten sonra Evelyn evden çıkmadı. Grace da annesiyle çarşıdan dönmüştü. Her halde yemeğe yardım ediyor olmalıydı. Evlerimize gidinceye kadar duvarın üzerinde oturduk durduk. Sular kararıyordu.

Hiç kimse sebebini bilmiyordu, ama ondan sonra bir daha ne beyzbol oynadık, ne de elma şurubu yaptık. İkindiyin okul paydos olunca Quack kasabaya iner, tâ akşam yemeğine kadar orada kalırdı. Johnny kasabanın akşam gazetesini West End yolundaki bâyilere teslim etme işini bulmuştu. Grace ve Evelyn öğleden sonra Hayskul'lu çocuklarla fink atıyorlar, akşamları onlarla dansa gidiyorlardı. Roy, babasına yardım ediyor, tavlada hayvan yetiştirmeyi öğreniyor, her gün öğleden sonra atlara ekzersiz yaptırıyordu. Ertesi yıl okula gitmekten vazgeçerek at yetiştirmeğe başladı. Derken çok geçmeden okuldan ayrtlarak bir gezici cambazhaneye bir çift atsattı. Atlara fıçılar üzerinde durmayı ve müziğe uyarak fıçıları bir daire halinde çevirmeyi öğretmişti.

Hiç kimse Streeter'in ne olduğunu bilmiyordu. Yirmi yaşına basınca kasabadan ayrıldı ve bir daha da geri dönmedi. Evelyn, onu bir daha görse de, görmese de umursamayacağını söylüyordu.

MÜFETTİŞ

HAZIRLAYANLAR: Turhan Selçuk, Bülent Oran

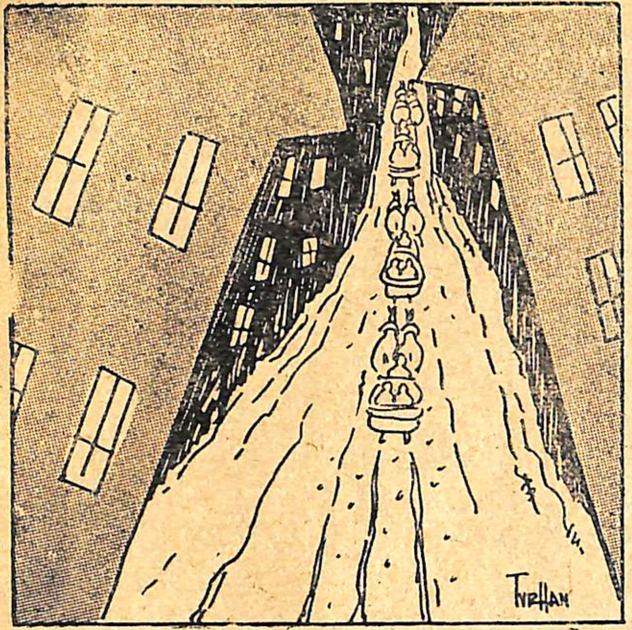

35: — Heyet kızaklarla ,kasabayı tutan köprüye doğru yol alırken, kendini dinî hisleri ve vicdanıyla başbaşa bulan Vali, «Allahım günahlarımı affet de bu işten yüzümün akıyla kurtulayım. Kilisenin tamir parasıyla karıma bilezik aldığıma bakma... Bilirsin ki karı kısmına lâf anlatmak Allaha dert dinletmekten daha zordur. Sen bizleri koru.»

36 — Köprüye geldiklerinde bir felâket haberiyle karşılaştılar. Zorla uyandırabildikleri nöbetçi, rüyasının en tatlı yerinde kaldırıldığına içerleyen bir sesle: «Geciktiniz», dedi. «Bir beyle uşağı az önce şehre girdiler Yeryüzündeki bütün putlar üzerine yemin ederim ki o herif müfettişti.

37 — Nöbetçinin müfettiş sandığı Klestakov o sırada otelde bir yatağa sarı çizmeleriyle uzanmış, yeni geldiği bu kasabadaki dolandırılmaya müsait enayileri düşünüyordu. Uşağı Osip'in zihni ise midesini ısıtabilecek sıcak kaz kızartmalarıyl uğraşıyordu.

38 — Klestakovla Osip, önce kadınları mı yoksa kazları mı kafeslemenin daha doğru olacağını hesaplamağa çalışırlarken, köprüden dönen vali ve arkadaşları da kulaklarını otel kapısına dayamışlar, müfettiş hazretlerinin kasaba hakkında ne düşündüğünü duymağa çalışıyorlardı.

(Devamı var)

HUYSUZLANMA

YAZAN :
SELÇUK KASKAN

Sınıf arkadaşım avukat Muzaffer var (Amaan söyliycâm işte: Soyadı da Atak). «Efendim sözümü balla kesip, bir an için bir izahta bulunacağım. Kusura bakmayın.» İnsan, birisi hakkında bir fıkra yazarken, bir lâhza acaba şunun ismini yazsam mı yazmasam mı diye düşünüyor. (Ya kızarsa? Yok canım, ne diye kızacak? Ama kızar kızar birader, belli olmaz ki! Canım bunda kızacak ne var yaahu! Bu adam da bu kadar ham ervah mı ki? Ama kardeşim, şimdi durup dururken, herifi gazetede teşhire ne lüzum var?) Filân derken... Kendi kızıveriyor aziz okuyucular. Ve: «Eeee kızarsa kızsın efendim! Bu ne iptidaî adam efendim! Ne günlere kaldık? Kimseye de şaka yapmayacak mıyız yaani? Nedir bu efendim?» diye bir hiddet, bir hırs!.. O esnada birisi çıkıp da: «— Dur birader, ne oluyorsun? Çıldırdın mı sen? Ne kızan var, ne bir şey, herifin haberi bile yok. Yaz bakalım belki hoşuna gider! deyiverse, bu mânasız hiddet, pof diye sönüverecek. Müşkül şey şu huysuzluk doğrusu vesselâm.

Evet, bu zât aynı zamanda da, benim hastalıklarımdan ikisi olan, deniz ve balık arkadaşım olduğu için, içtiğimiz su ayrı gitmez. (Affınıza mağruren gene bir izahta bulunacağım: Efendim, böyle makaleler yazılırken habire kendinden bahsedilmezmiş, okuyucu sıkılırmış, doğru değilmiş v.s Bu böyle olmakla beraber, bendeniz bu kaideye itaat etmeyeceğim. Ama müşteriyi memnun edemezse, patron kızarmış, bize yol verirmiş, mecmuasına yazdırmazmış... Ne olursa olsun vız gelir. Hem bana bakın: Ben şişman adamım. Öyle sıkıntıya gelemem. Bir yerime iniverir de, kocca vücut, at ölüsü gibi meydanda kalırım sonra. Hoş şu devirde at ölüleri meydanda kalmyor ya!..)

Bakın ne dediğimi de unuttum.. Neyse sahifenin başını okur hatırlarız...

Evet, içtiğimiz su ayrı gitmediği için, dolayısiyle, yediğimiz yemek ve yürüdüğümüz yol da ayrı gitmiyor. Bu vesileyle onun dâvası olduğu bir gün beni mahkemeye götürdü. Haa! Bakın şunu da söyleyeyim ki: Bütün bu aksiliğime rağmen daha hiç mahkemeye düşmedim. Malûm ya gitmek başka, düşmek başka. Ama tabiî şimdi beni tanıyanlar ,biliyorum, «Yahu, senin neren aksi? Sen şipşişman, yumyumuşak, pamuk gibi bir âdemsin» diyecekler Onlar beni öyle tanırlar. Değilim efendim. Ahmet Vefik Paşa merhum.un: Ben şişmanların ne domuz olduklarını kendimden bilirim, dediği üzere, benim ne aksi olduğumu merak edenler, bizim hanımdan sağlık alsınlar. Bak gene lâfı, döndürüp dolaştırıp kendime getirdim. Yahu patron kovacak be adam. Çevir şunu.

Evet, bizim Muzaffer Atak pek yumuşak başlı bir çocukcağızdır. Öylesine yumuşak başlı ki: İlk avukat çıktığı sene (Yeni hayata atıldığımız seneler; hepimizin açlıktan nefesi kokuyor) Hiç unutmam, merhametine bunalıp, on sekiz bedava dâva almıştı... Yâni sizin anlayacağınız mikrop ve sertliğinden çekinmese, parayı tuvalet kâğıdı diye kullanacaklardan biri.

İşte o mahkemeye gittiğimiz gün de, gene böyle, merhametine bunalıp aldığı bir dâvası varmış. Bir hırsızı müdafaa edecekmiş. Ulan, hiç hırsız müdafaa edilir mi? diyecek oldum. Her zaman yaptığı gibi, boynunu büküp de: «— Ne yapsın fakir? diye herifi mâzur görmez mi? Zâten size bir şey söyleyeyim mi, sevgili okuyucular: Her şeyi, ama her şeyi, nâapsın? ibaresiyle mâzur gören bu çocuğu, bir gün maazallah huzurunuzda açıklamaya teeddüb ettiğim, çok feci bir duruma düşürecekler, o gene, o kırılası boynunu büküp (nâapsın?) diyecek. Bak gene hırslandım işte.

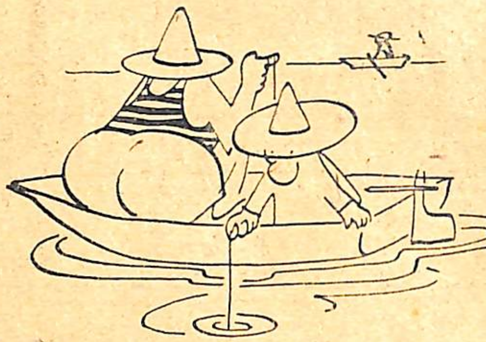

Neyse, ne üzerimize vazife, vakayı anlatalım. Evet, mahkemeye çıktı ve mesleğinin bütün inceliklerini kullanarak, mülekkilini müdafaa etmeye başladı, kendini öyle kaptırdı ki, ben nerdeyse gidip herifin, yâni hırsızın boynuna sarılacaktım Reis de aynı şeyin farkına varmış olacak ki:

— Böyle söylüyorsunuz ama Muzaffer bey, dedi, müekkiliniz apartmanda yakalandığı zaman, üzerinde o daireyi soymak için ne gibi teçhizat lâzımsa hepsi mevcutmuş.

Müdafaaya son derece kendini kaptıran bizimki, ne cevap verse beğenirsiniz? Huzurunuzda tekrara teeddüb etmekle beraber gene de dayanamayıp söyleyeceğim:

— Muhterem reis bey, pekâlâ takdir ederler ki, bendenizde de bir genç kızı baştan çıkarmak için lüzumlu olan, bütün teçhizat ve edevat mevcuttur. Fakat bendenizi iğfal suçu ile mahkûm etmeyi hiçbir vakit akıllarından geçirmezler sanırım, demez mi?

BÜYÜKLER İÇİN MASALLAR — HAZIRLIYANLAR: ALPLÂÇİN SUAT YALAZ

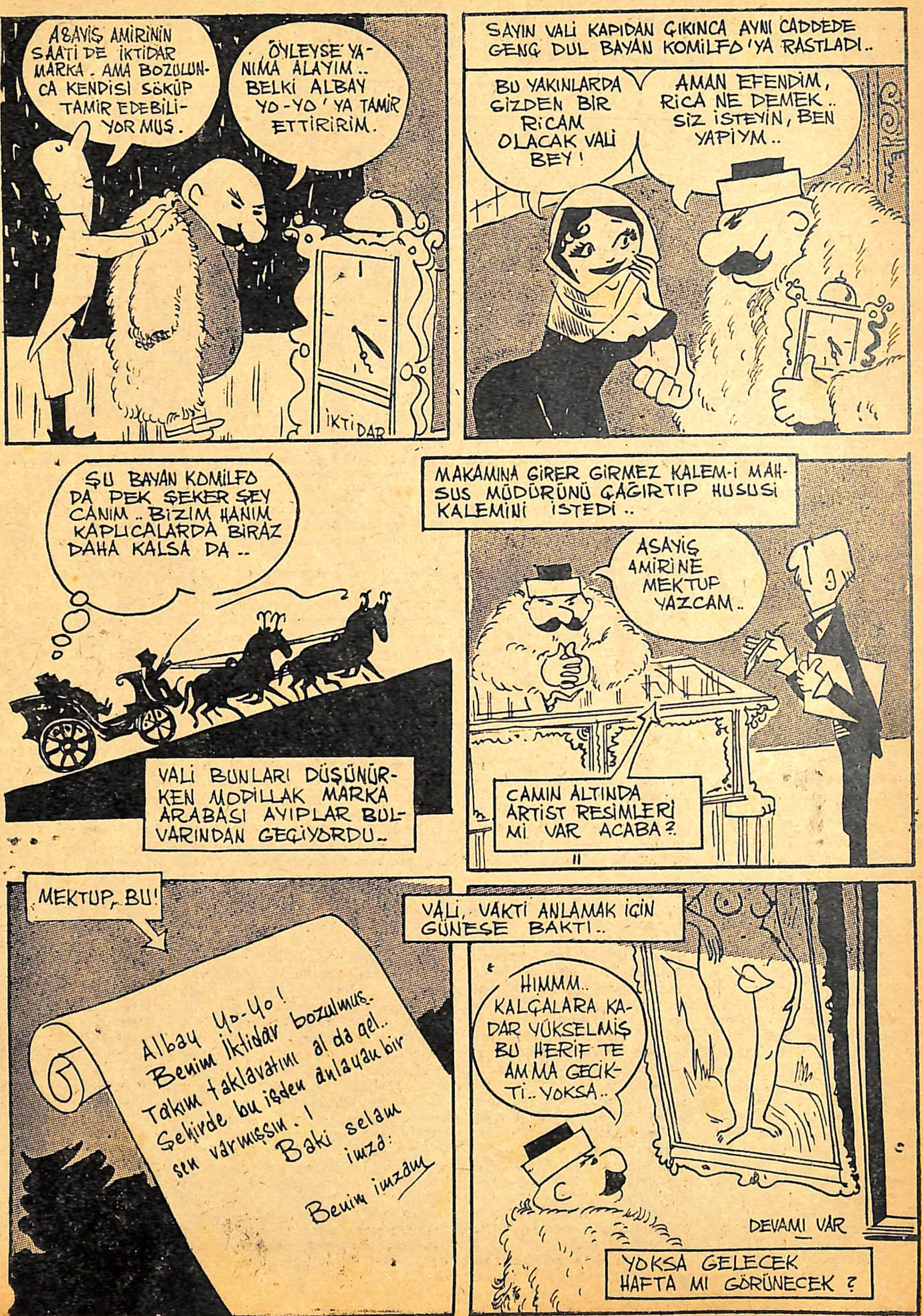

SİYASİ ROMAN: NO. 7

SAYIN MİLLETVEKİLİ MAŞU

Yazan: Andre Dal

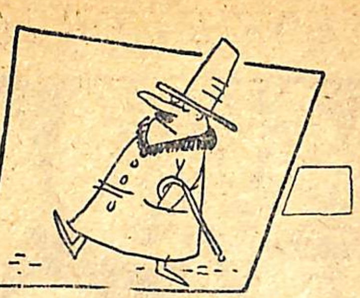

FRANSANIN KANI, MECLİSİN DEHLİZLERİNDEN AKIP BOŞANIR

— Peki, ya öğrenci bu hususda hiç bir karar vermemiş, seçilebileceği bir bölge seçmemişse?

— Karar vermemişse mi? Evet, fakat, böyleleri pek ender zuhur eder.

— İşte, ben bunlardan biriyim!

— Güzel! demek siz, her hangi bir millet vekilinin yerine geçmek hayaliyle taş - radan buraya gelenlerden değilsiniz. Öyle ise siz, içinizde siyasî hayata karşı büyük bir aşk duydunuz! ha! Nasıl bildim, değil mi? Yüreğinizden büyük işler başarmak ateşi yanıyor!

— Yok canım. Sadece geçinmek istiyorum. Bu şekilde rahat yaşayacağımı zannediyorum.

— Fevkalâde!... Çok iyi düşünmüşsünüz. Eğer büyük projeleriniz, meydana getirmeğe çalıştığınız büyük arzularınız olsaydı, sizi bu meslekten vaz geçirmeğe çalışırdım; çalışma yaşı tahdit edilmediği için ilerleme çok zordur. Fakat, mademki politikayı bir geçim kaynağı, bir medarı maişet vasıtası, bir zevkü safa âleti sayıyorsunuz, bizim için eşi az bulunur, istediğimiz şekilde yetiştirmeğe müsait, ideal bir talebesiniz azizim, size hayran oldum. Siz tam mânasile ham bir balmumusunuz! Evet elimizde dilediğimiz şekilde oynayabileceğimizi istediğimiz kalıba sokabileceğimiz, saf bir balmumu! Şimdi, sizin için boşalmaması ihtimali olan bir yer bulmalıyız. Bunu, en fazla on güne kadar, hallederiz. Yalnız, usuldendir, dört bin frank kayıt ücretini verebilir misiniz? Size bir makbuz hazırlıyalım Hele durun, ben nereden seçilebileceğinizi çok geçmez söylerim. Son millet vekillerinden biri hasta; ölüp ölmiyeceğini yakında öğreniriz. Tam mebuslarından biri de genç delikanlılarla fazla içli dışlı olmak yüzünden dile düştü; belki dedikoduya fazla dayanamaz, kendisi hakkında geniş dosyalar tutarak ne yapıp ettiklerini günü gününe öğreniriz. Doğru söyleyin, bütün bunlar sizi şaşırttı, değil mi?

— Ne yalan söyliyeyim. Evet!

— Şaşkınlığınızın sebebi şu: hâlâ siz siyaseti, büyük zekâların ve bilgi sahiplerinin ustalıkla icra edebileceği en yüksek bir meslek sayıyorsunuz. Yok azizim! Kazın ayağı öyle değil! Şöyle bir bakın! Karşınızda bir sürü doktor, avukat, profesör mülk sahibi tüccar var. Bunlar, parlâmentoya bir imarethaneye dalar gibi girmişler.

Kendilerine ne olduklarını gayetle iyi bilirler. Vücutlarının memlekete faydası dokunduğuna inanmaları için, çok enayi olmaları lâzımgelir. Maamafih, seneler geçtikçe ,oturdukları sıralarda eskidikçe böyle salakça düşüncelere kapıldıkları da olmaz değil. Fakat, işin başlangıcında sizin kadar safdırlar. İsminizi ne yazalım.

— Lüsyen Maşu.

— İkisinin arasına bir tredünyon koymak lâzım.

— Sebep?

— Öyle Maşu kulağa çok kötü geliyor. Bir şeye benzetebilmek için, hiç olmazsa bir kaza ismini ilâve etmek lâzım. Meselâ, Maşu dö Enda gibi Fakat, bana kalırsa, tredün - yonla daha tumtraklı olur. Lüsyen-Maşu! Göbek adınız var mı?

— Var. Andre.

— Tamam! Bundan âlâsı can sağlığı, bunu adınız olarak kullanacaksınız. Bundan böyle isminiz ve soyadınız şu şekli alacak. Andre Lüsyen-Maşu. Nasıl, size de hoş geldi, değil mi? Şimdi makbuz hazırlıyayım.

Lüsyen çantasından biner franklık dört kayme çıkardı ve masanın üzerine koydu. Mösyö Duveme, bunun dört tane bin franklık banknot olduğunu görmesine rağmen, para say - mağa alışkın olduğu hissini uyandırmak için eline aldı ve parmaklarının arasında gıcırdata gıcırdata saydı. Makbuzu uzatırken yerinden kalktı.

— Buyurunuz Mösyö Andre Lüsyen-Maşu. Şoför okulları nasıl otomobil kullanma ehliyeti verirlerse, ben de çok kısa bir zamanda size devlet gemisini idare etme ehliyeti temin edeceğim. Bu işin imtihanı hem çok zor, hem de çok kolaydır; seçmenlerin karşısında geçirilir. Kırk sekiz saat kalmaz, size seçilebileceğiniz bir yer bulurum.

Maşu, bu garip binadan Burgoyn sokağının kaldırımına ayak basar basmaz; gülümsemekten kendini alamadı. Burgoyn sokağındaki lokantacı onu aldatmamıştı. Siyaseti bir çocuk oyuncağı kadar basit gören bu profesör Duvema eşine kolay kolay rastlanır in - sanlardan değildi. endinden emin, sakin rahat bir istikbati müjdeliyordu O, mille tvekilliğini, nikâlahdıkları anda birbirlerinin boyunlarına açılan iki âşığın çılgınca izdivacı gibi değil alacağı karının kaknemliğine bakmayıp üzerine oturacağı paranın miktarını hesaplayan insanların ölçülü biçili evlenmesi telâkki ediyordu. Fakat, bazı temiz ve namuslu insanlar hariç tutulursa parlâmentonun günlük manzarası ona hak vermiyor değildi.

Maşu Opera caddesinden yürürken, kendinde bir hafiflik hissediyor, âdeta bastığı toprak kendi öz malıymış gibi bir duygu duyuyordu. Kadınlara şöyle bir göz atıyor, bir an içinde baldırlarından kirpiklerine kadar süzüyordu. Mağazaların vitrinleri önünde duruyor, kravatlara, üzerindeki fiyatlardan ötürü hiç bir Fransızın sokulmıyacağı İngiliz kumaşlarına alıcı gözüyle bakı - yordu. Artık, bundan böyle her şeyi unuttu, O ,daha şimdiden bütün bu imkânların müşterisi ,bütün bu kadınların yavuklusu ve operanın baş seyircisi idi. Bir kahvenin kaldırımla - rındaki iskemlelerden birini taht seçermiş gibi beğendi ve oturdu; bütün bu şehir karşısında elpençe divan durmuş bekliyordu.

Akşam, ev gözüne pis, sönük göründü. Her taraf, kapısı açık buldukları takdirde kendiliklerinden soluğu bitpazarında alacak, bir sürü eski püskü eşya ile doluydu. Beynine çıkan bir ateş onu bura - dan on dakika içinde sepetlerdi. Çıkarken kapıcı kadına:

— Andre Lüsyen-Maşu ismi ile mektuplar gelecek, dedi. Sana zahmet amma, yukarı çıkarırsın. Sakın unutma ha!. Çok mühimdir; çünkü yakında millet vekili oluyorum.

Kapıcı bayan Jorj küçük dilini yutarak bir «o!..» çekti ve kendini toparlıyarak,

— Öyle ise, dedi, bundan sonra, sizin kata kadar olan merdiven basamaklarını parlatayım İyi gözükür.

Kadın, nasıl edip de bu haberi bir an içinde bütün mahalleye duyuracağını düşünürken, Lüsyen bakışlarında bugüne kadar rastlamadığı bir aşağıdan alma okur gibi oldu. Artık, onun nazarında kiracılıktan çıkıyor beyefendi oluyordu.

Ulan bu meslek hakikaten güzel şeydi!

BEŞİNCİ KISIM

Bir siyasî umdeye benzer maskaralıklar ve kaybedilmiş bir cep defteri babında...

Bundan tam üç hafta sonra, Maşu talimlere başlamıştı. Mösyö Düvemer ona, hepsinden fazla yakınlık gösteriyor ve onu devlet koşusunda birinciliği kazanmağa en müsait saf bir kısrak gibi görüyordu.

— Hiç merak etme, diyordu. Muhakkak kazanacaksın. Çünkü, ayaklarını köstekliyecek bir tarafın yok. Öyle öğrencilerim var ki; kimisinin ailesi kokmuş köhne fikirlere bağlanmıştır, kiminin kayınpederi inanç hususunda Nuh der peygamber demez; bazısı ise, siyasî doktrinlere sahip olduklarını zannederler. Evet, bunlar pek çok değil ama; hiç de diyemem ya!.. Bak! Böyleleri için garanti veremem. Halbuki sen seçilmesi yüzde yüz lâzım gelen müstakbel bir millet vekilisin. Ne kafanda bir düşünce, ne sırtında belâ bir metresin var. Mesleğe taptaze giriyorsun. İçindeki bu keyif çatma azmile hangi mevkilerde yükselmezsin? Dikkat ediyo - rum, söylevlerin gittikçe güzelleşiyor.

Bu nutuklar okulda en fazla önem verilen derslerden biri idi. İlk günlerde öğrenciler, büyük aynaların karşısında ağır ağır «meclis zabıtları» nı okurlar ve kendi hareketlerini kontrol ederek yapmamaları lâzım gelenleri tayin ederlerdi Daha sonra, mebusan meclisinin ufak bir modeli olan anfiatrlı salonda irticalen söz söylemeğe gayret ederlerdi. Okul müdürü Mösyö Düvmenin reislik makamını işgal ettiği bu dershanede, öğrenciler sıra ile kürsüye çıkar, nutuklar irad etmeğe çalışır, ötekilerse

oturdukları yerden, hatibin sözlerini keser, alabildiklerine bağırır, çağırır, küfür ederlerdi. Bu derslerde müzakere konusunun hiç bir ehemmiyeti yoktu; o sabah gazeteleri meşgul eden her hangi bir mesele tartışmaya temel olabilirdi.

Lüsyen, on beş gün geçmeden millet vekillerinin ağızlarından eksik etmedikleri o çetrefil dili ustalıkla kullanmağa başladı. Artık rahatlıkla: «buğday istihsalinin memleket ihtiyacını karşıladıktan başka, müstehliklerin taleplerine hiç bir suretle engel olmadan, ihracatı da emniyet altına alabileceği» gibi ilk bakışta pek mühim görünen sözleri geveliyebiliyordu. Artık, oturduğu yerden şöyle bir doğrulup, şehadet parmağını ileriye uzatarak «bunu memleketi harbe sürüklemeden önce söylemeliydiniz!» diye bağırabiliyor ve önündeki sıra kapağını, kendine mahsus bir ahenkle, çatırdatmasını becerebiliyordu. Velhasıl, millet vekili olabilmek için tam mânasile olgunlaşmıştı.

Bu bilgileri elde ettikten sonra, başka talimlere girişildi. Onları timarhaneden fırlamış bir yığın zır deli zanneden demiryolu memurlarının şaşkın bakışları karşısında, vagon penceresinden nasıl bakılacağı, muhayyel bir kalabalığın nasıl selâmlanacağı, basamağa bakmadan nasıl inileceği öğretiliyor, şeftrenin, kondüktörün, makinistin elleri sıktırılarak, çok kolay gibi görünen, bu zor işlere alıştırılıyorlardı. Bir ziyafet sofrasına başkanlık etmeği biliyor, en kötü yemekleri yer gibi görünüp, yere dökmesini ustalıkla beceriyordu. Ona nasıl oturacağı nasıl kalkacağı, bir yere nasıl gireceği ve nutuk söylediği sırada gülünç olmaması için, hiç bir suretle maden suyu içmemesi lâzım geldiği misilli, millet vekilliği mesleğinin en püf noktaları öğretildi.

Bütün bir gün, sabahtan akşama kadar, kendisine buket takdim eden bir çocuğu taklit eden, Mösyö Düvmenin en küçük kızının alnına gayetle asilce ve babaca öpücükler kondurmağı talim etti. İki keçeli tablolar asılmış bir koridorda saatlerce dolaştırılarak, bir açılış töreninde nasıl davranacağı, mükâfat kazanmış bir öküzün önünde veya bir hastanın yatağının başında ne kadar zaman durması icap ettiği öğretildi. Artık, ölçülü, biçili hareket eden bir kukla oldu çıktı.

Mösyö Düvemer ona:

(Devamı var)

TAŞ DEVRİ

— DEMEK KIZINIZI VERMEĞE RAZI OLDUNUZ, ÖPEYİM BEYBABACIĞIM...

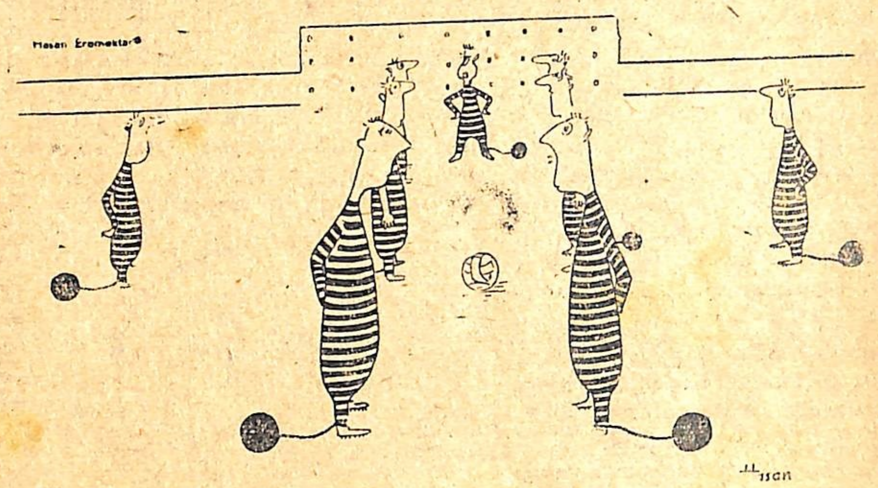

MAHKÛMLAR TAKIMI

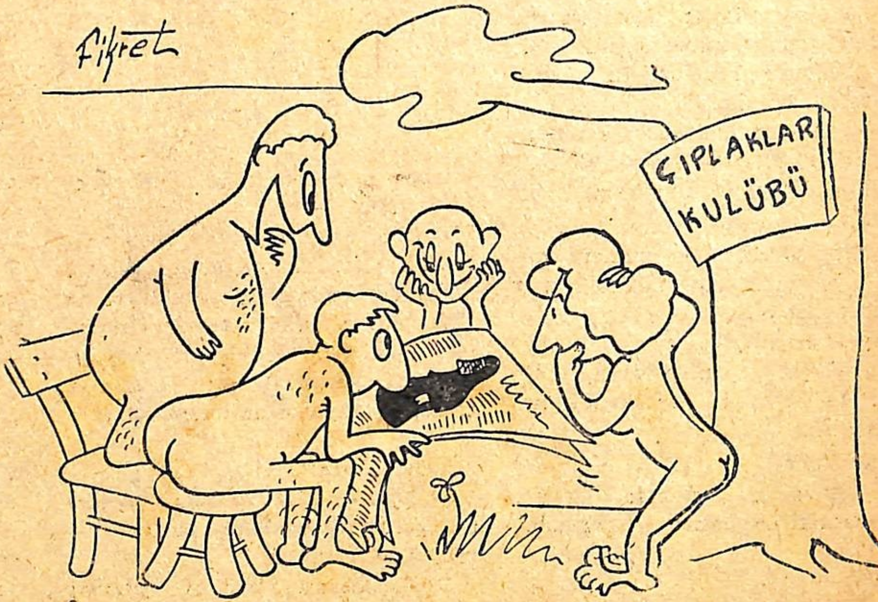

YAZISIZ

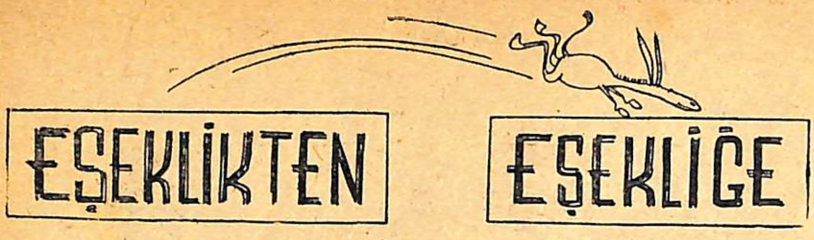

NO. 7

YAZAN: BÜLENT ORAN
ÇİZEN: TURHAN SELÇUK

— Cumhuriyette kıral yok Cumhurbaşkanı vardır.

— Cumhurbaşkanı kimdir?

— Değişir. Kim olursa olsun kıymeti yoktur. Aslında idare başbakanın elindedir.

— Başbakan nasıl olur?

— Ölçüsü yoktur başbakanların. Burunları büyük olan herkes başbakan seçilebilir. Bütün mesele vâdetmesini, olmayacak palavralar atarak etrafı avutmasını bilmesindedir.

Solucan:

— Madem Cumhurbaşkanının bir kıymeti yokmuş ben de olabilirim öyleyse, diye konuştu.

— Elbette, dedi inek,. cumhuriyet kaidelerinde solucanların başkan olmaması için bir kaide yok. Seçilir sen olursun. Cumhuriyet idaresinde bütün hayvanlar eşit haklara sahiptirler.

Solucanda siyasî bir hırs, koltuk sevgisi başlamıştı. Konuşma hızını kaybetmeden hemen sordu.

— Peki beni seçer misiniz?

Kimseye zararı dokunamıyacağı için herkes «Seçeriz» diye bağırdı.

İnek:

— İşte vatandaşlar, diye konuştu, solucan cumhurbaşkanı seçildi. Sayın Cumhurbaşkanımızı ilk olarak ben tebrik edeyim.

Solucanı, bir cumhurbaşkanından ziyade kursağını dolduracak bir gıda maddesiymiş gibi gören sersem bir tavuk:

— Hey yarabbim ne günlere kaldık, diye mırıldandı. Bütün bunlar kıyamet alâmeti'

Başbakan adayları çok oldu. Pelikan, ağaçkakan, kılıç balığı, tilki hepsi de hepsi de başbakanlık heveslisiydiler.

Kılıç balığı:

— Burnu en uzun olan benim, başbakanlık da benim hakkımdır, dedi.

Tilki:

— Seninki burun değil kılıçtır, diye itiraz etti. Hakikî burun benimkidir. Üstelik balıkların gemide ne işi var anlıyamıyorum. Tufan balıklara dokunmaz ki...Bir kılıç balığının gemide bulunuşu kaidelere aykırıdır. Üstelik hiçbir balık, hattâ köpek balığı bile benim kadar palavra atamaz. Unutmayınız ki başbakan demek palavra demektir. Beni seçerseniz sizleri kalkındırmak için her fedakârlığı yapacağım. Kısa bir zaman sonra âsayiş berkemal olacaktır.

Tilki muhakkak ki hayvanların en politikacı olanıydı. Akla hayale gelmedik yalanlarla herkesi teker teker kandırmağa çalıştı. Yalan söylemek onun için nefes almak kadar tabiî bir şeydi. Bu derece büyük bir

yalancının da başbakan olmak hakkıydı tabiî...

Böylece cumhuriyetimiz kurulmuştu. İlk olarak sabık kıral aslanın hudut dışı edilmesi düşünüldüyse de Nuh buna müsaade etmedi. Cumhuriyet hükümeti de hiç bir hayvan kardeşini yememesi şartıyla aslanın aramızda yaşamasına müsaade etti.

Solucan ona:

— Eğer en ufak bir hatalı hareketini görürsem hakkında hayırlı olmaz, diye hatırlattı.

Bu demokrasi hoşuma gitmişti doğrusu. Bir solucan bile canı istediği takdirde kabadayılık yapabiliyordu. Fırsattan faydalanıp onun yerine kendimi seçtirmediğime üzülmüştüm. Aslında, cumhurbaşkanlığına en yakışacak hayvan semiz bir eşek olabilirdi. Acemiliğim yüzünden sadece bir milletvekilliği koparabilmiştim.

Yeni idare hayvanlara arasında garip bir kaynaşma doğurmuştu. Tilkinin, mevkiini sağlamak için savurduğu palavralar kendini göstermişti. Herkes arzularının yerine getirilmesini istiyordu.

Tilki:

— Aziz vatandaşlarım, diye konuşmağa başladı, eski kırallık idaresinin bunca yıldır birikmiş kötülüklerini kısa zamanda nasıl temizliyebilirim. Hükümetimiz sizlerin acılarını unutturacak geniş plânlar hazırlamaktadır.

Biz hayvanlar, öyle plânla milanla atlatılacak kadar aptal yaratıklar değildik. Sağı solu olmayan, son sözünü ilkten söylemek âdetinde olan bir ayı:

— Arkadaş, bizim karnımız plânlara fâlan tok, diye bağırarak tilkiyi susturdu. Biz iş istiyoruz, maval değil.

Bizimki çok tecrübesiz bir cumhuriyet olduğu için başımızda bulunanlar, bir takım politik tedbirler almasını, dili uzun olanların çanlarına ot tıkamasını bilmiyorlardı. Yoksa tilki, ayıyı, başbakana hakaretten dolayı doğduğuna pişman edebilirdi.

Ayı büyük bir cesaretle:

— Biz ayılar palavra yutacak sersem mahlûklar değiliz, vaatleriniz ne oldu, diye sordu.

Başbakanı destekleyen faal bir milletvekili sıfatıyla, ayıyı:

— Hükümete karşı daha nazik bir lisan kullanmanızı rica ederim, diye susturdum.

Demokrasi belki iyi bir rejimdi ama hayvanların midesine göre değildi. Hiç biri hazmedememişti. Hürüm diye herkes istediğini yapmağa kalkmıştı. Tabiî bu hürlüğün zararları çok geçmeden kendini göstermeğe başladı.

Mecliste, et yiyen hayvanlarla ot yiyenleri aynı zamanda kafeslemek için dinden faydalanabilir miyiz diye önemli bir problem üzerinde tartışmalar yapılırken ambardan bir gürültü koptu.

— Eyvah, batıyoruz, diye çığlıklar işitildi.

Nuh gibi acemi bir kaptan ve böyle köhne bir gemiyle batmamız kadar tabiî bir şey olamazdı. Havuz-

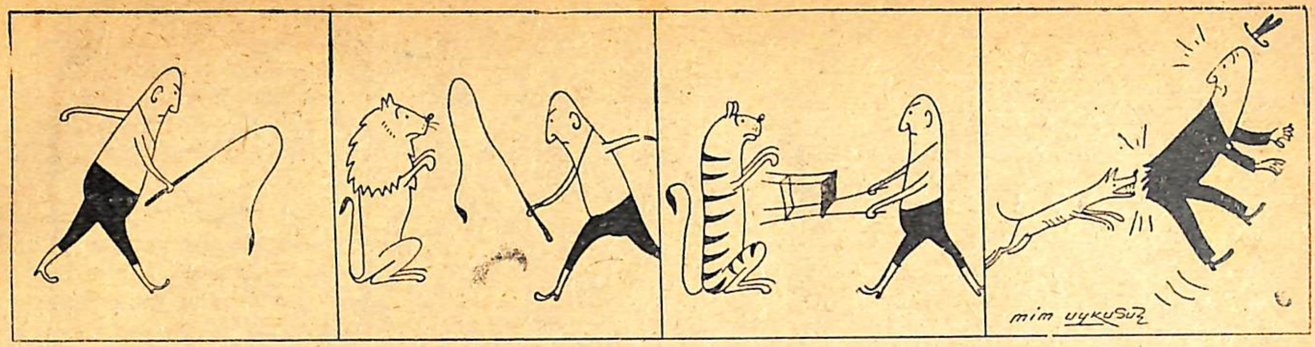

lu kamaralarında, diğer hayvanların koşuşmalarına soğukkanlılıkla gülen balıklardan başka herkes telâşlandı.

Nuha:

— İhtiyar, diye çıkıştım, sana gemiye binmeden önce bu moloz tekneyle denize açılınamıyacağını söylemiştim.

Nuh:

— Sâkin ol evlâdım, dedi, bu gemi dalgadan fâlan batmaz. Aşağıya inip de ne olduğuna bir bakalım.

Kaptanın batmaz demesine ve bütün teminatına rağmen ambarda açılan deliklerden içeriye su doluyordu. Nuh:

— Allah Allah, diye mırıldandı, bu sapasağlam gemide deliklerin işi ne.

Aşağıdaki vatandaşlar:

— Delikler farelerin marifeti, diye söylendiler.

Gayet terbiyeli oluşuyla şöhret yapmış asîl bir kunduz, sinirinden kendini tutamıyarak, farelere: «insanoğlu insanlar» diye gayet ağır bir küfür savurdu.

Bizler siyasetle uğraşırken, fareler de sanki yapacak başka hiç bir iş yokmuş gibi tekneyi kemirmeğe başlamışlar ve başımıza bu belâyı getirmiştiler.

İçlerinden biri, gayet küstah bir tavırla:

— Mademki demokrasi var, ister tekneyi kemiririz, ister başka bir şeyi, dedi.

Bu işin nazariyatcısı olan inek:

— Demokrasi, tekneyi kemirmek değildir, yaptığınız ayıp bir harekettir, diye izahat verdi.

Bizler, hattâ sayın reisicumhur bile, bu yeni idarenin ortalık yerinde olduğumuz halde bunu açıkca bilmiyorduk.

Böylelikle, demokrasinin tekne kemirmek olmadığını da öğrendik.

(Devamı var)

YAZISIZ

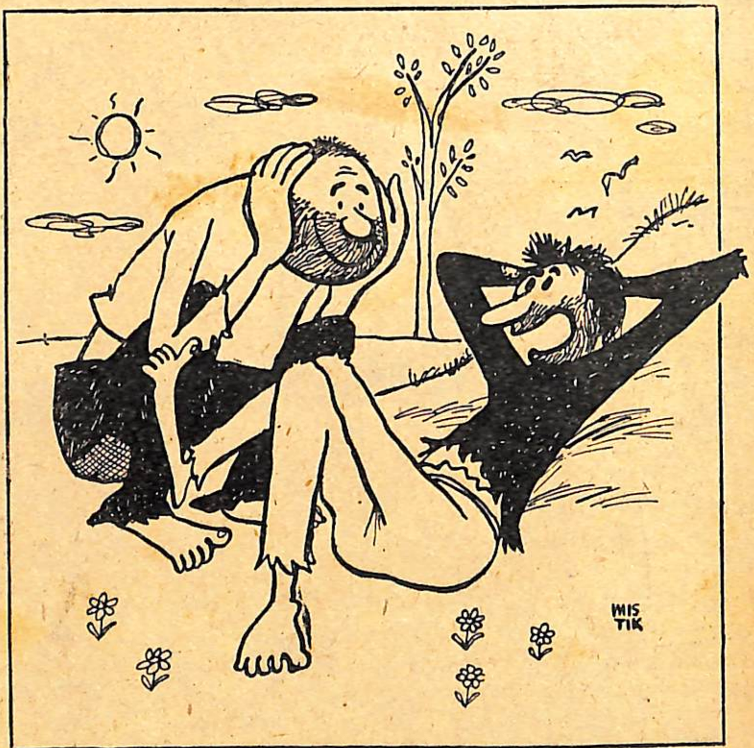

— ZATEN ZENGİN KARIYLA EVLENMEK ENAYİLİKTİR AZİZİM... KARI DEDİĞİN HER ŞEYİ SENDE GÖRMELİ!.

hayk mammer
YAZIP çizen
OTOMOBİLİME ATLAYIP YILDIRIM GİBİ SÜRMEYE BAŞLADIM...
KAATİL ARTIK AVUCUMUN İÇİNDE SAYILIRDI...
5 DAKİKA ARA
5 DAKİKA SONRA
KENDİME GELDİĞİM ZAMAN HAYDUTLARIN ELİNDEYDİM...
VALLA TANIMIYORDUK ABİ..ÇOK AFFEDERSİN..ŞAHSEN BEN 25 TANE KİTABINIZI OKUDUM!
Hayk mammer TAKLİTLERİNDEN SAKININ
HERİFLERE ÇIKARIP KARTIMI GÖSTERDİM..KORKUP BENİ SERBEST BIRAKTILAR...
ARTIK KAFAM KIZMIŞTI... İNTİKAMIM KORKUNÇ OLACAKTI....
O KARİKATÜRİST İNEĞİNİN ÇEKECEĞİ VARDI BENDEN...
dolmuş

dolmuş

SAYI 7

60 KURUŞ

KADIN — KOCAM ÇOK ROMANTİKTİR... HER AKŞAM AŞK ROMANLARI OKUMADAN EDEMEZ...